

Høringsforslag

Planbeskrivelse

Kommuneplanens arealdel 2025-2037

Hustadvika kommune

Høringsforslag datert 5. juli 2024 (oppdatert etter møtet i hovedutvalget), PS 27/2024.

Innhold

1.	Innledning.....	4
1.1.	Bakgrunn for planarbeidet	4
1.2.	Kommuneplanens arealdel og plansystemet	4
1.3.	Kommuneplanens arealdel sine hoveddokumenter	5
1.4.	Beskrivelse av Hustadvika kommune	5
2.	Oversikt over omdisponeringen i kommuneplanen.....	6
3.	Planprosess og medvirkning.....	9
3.1.	Oversikt over planprosessen	9
3.2.	Medvirkning og involvering	9
4.	Lokalt rammeverk.....	11
4.1.	Kommuneplanens samfunnsdel	11
4.2.	Arealstrategier fra kommuneplanens samfunnsdel.....	13
4.3.	Forhold til andre planer.....	14
5.	Grendene i Hustadvika kommune	17
5.1.	Befolkning etter grunnkrets	18
6.	Beskrivelse av planforslaget – ulike tema	19
6.1.	Areal og transportplanlegging	19
6.2.	Befolkningsutvikling og boligbygging	20
6.3.	LNF spredt boligbebyggelse.....	24
6.4.	Næringsarealer og forretningsområder	25
6.5.	Råstoffutvinning	27
6.6.	Fritidsbebyggelse, og fritids- og turistformål	29
6.7.	Klima-, energi-, og miljøgrep	30
6.8.	Sikkerhet og beredskap	32
6.9.	Folkehelse og sosial bærekraft.....	32
6.10.	Kultur, friluftsliv, idrett og idrettsanlegg i kommuneplanen.....	32
6.11.	Kulturminne, kulturmiljø og kulturlandskap i kommuneplanen	35
7.	Beskrivelse av arealformålene i kommuneplanen	39
7.1.	Boligbebyggelse.....	39
7.2.	Fritidsbebyggelse.....	39
7.3.	Forretninger.....	40
7.4.	Offentlig eller privat tjenesteyting	40
7.5.	Fritids- og turistformål.....	40
7.6.	Råstoffutvinning	40
7.7.	Næringsbebyggelse	42

7.8.	Idrettsanlegg.....	42
7.9.	Andre typer nærmere angitt bebyggelse og anlegg.....	42
7.10.	Grav- og urnelund.....	43
7.11.	Samferdsel og teknisk infrastruktur	43
7.12.	Grønnstruktur - friområde.....	43
7.13.	Arealformål – landbruk, natur og friluftsområder	43
8.	Beskrivelse av hensynssoner i kommuneplanen.....	45
8.1.	Oversikt over hensynssoner	45
8.2.	Nærmere beskrivelse av noen av hensynssonene	45
9.	Virkninger av planforslaget	49
10.	Vedlegg.....	56
10.1.	Overordnede rammer for planarbeidet – nasjonale føringer	56
10.2.	Regionale planer og føringer	58

1. Innledning

1.1. Bakgrunn for planarbeidet

Kommuneplanen er et overordnet styringsdokument som legger grunnlaget for den langsiktige utviklingen i kommunen. Den angår derfor alle oss som bor, jobber og lever i Hustadvika kommune.

Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel. Samfunnsdelen gir rammer for samfunnsutviklingen, mens arealdelen viser sammenhengen mellom fremtidig samfunnsutvikling og arealbruk.

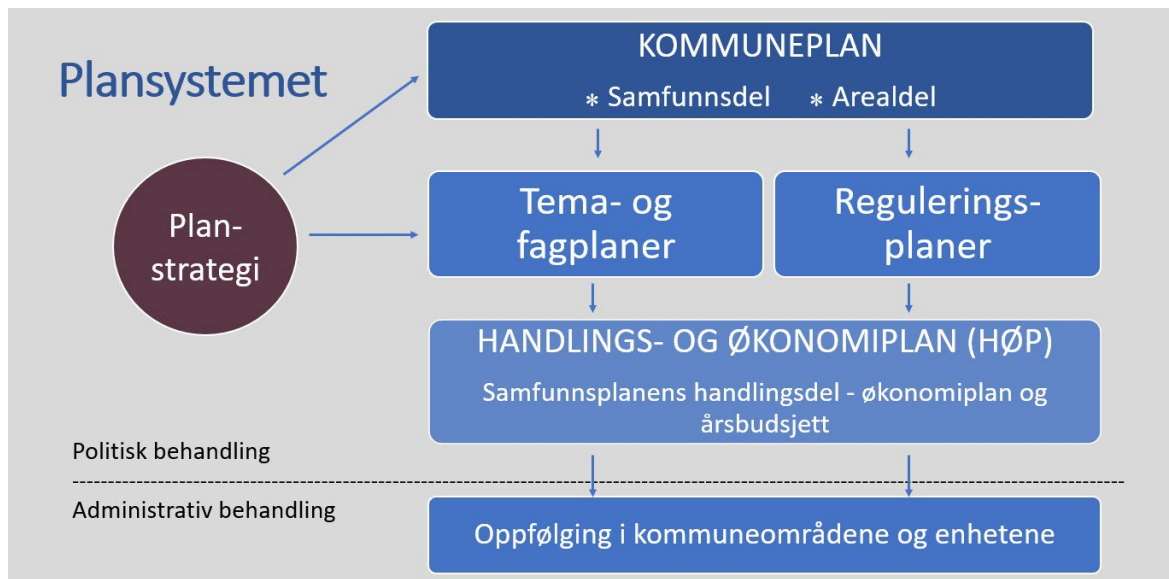
Det er viktig å sikre god sammenheng mellom kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Samfunnsutviklingen som behandles i samfunnsdelen beskriver behov og gi føringer for arealbruken. Samfunnsdelen gir dermed grunnlaget for prioriteringer i arealdelen, for eksempel knyttet til arealbehov for ulike funksjoner, valg av utbyggingsmønster, infrastruktur, bolig- og næringspolitikk, kommunal service mv.

Eide og Fræna kommuner ble 1. januar 2020 slått sammen til Hustadvika kommune. Høsten 2020 vedtok kommunestyret Hustadvika kommunes nye kommuneplan samfunnsdel (PS 70/2020). De to tidligere kommunenes kommuneplankart har fungert som kommunedelplankart, med hvert sitt sett med bestemmelser.

Planprosessen med kommuneplanens arealdel ble startet opp våren 2021. Planprogrammet ble vedtatt i Hustadvika kommunestyre den 20. mai 2021 (PS 29/2021).

1.2. Kommuneplanens arealdel og plansystemet

Kommunen er lokal planmyndighet. Kommunene har ansvar for å utarbeide en kommuneplan med samfunnsdel og arealdel, og for å lage en kommunal planstrategi. I tillegg skal kommunene sørge for at det utarbeides reguleringsplaner i form av områderegulering eller detaljregulering som tar utgangspunkt i den overordnede planlegging vedtatt i kommuneplanens arealdel.

Figur 1: Illustrasjon av plansystemet

Det utarbeides tema- og fagplaner som tar utgangspunkt i kommuneplanens samfunnsdel. I handlings- og økonomiplanen (HØP) prioriteres de ulike tiltakene fra kommuneplan, tema- og fagplaner.

1.3. Kommuneplanens arealdel sine hoveddokumenter

I henhold til plan- og bygningsloven § 11-5 skal kommuneplanens arealdel angi hovedtrekkene i arealdisponeringen, og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene.

Kommuneplanens arealdel omfatter *plankart, bestemmelser* med retningslinjer og *planbeskrivelse*.

Plankartet viser nåværende forhold og fremtidige områder som kan bygges ut. Bestemmelser og retningslinjer fastsetter rammer for områdene og videre planarbeid. Planbeskrivelsen og konsekvensutredning gir nærmere beskrivelse og vurderinger av byggeområdene. Her framgår det hvordan nasjonale mål og retningslinjer, og overordnede planer for arealbruk, er ivaretatt. Konsekvensutredningen omtaler alle nye byggeområder.

En stor del av arbeidet i denne kommuneplanprosessen har vært å utjevne forskjellene i de to kommunedelplankartene med hensikt å sikre likebehandling og samtidig forenkle saksbehandlingen av plan- og byggesaker både for private aktører, innbyggere, statlige og regionale myndigheter og kommunen selv.

1.4. Beskrivelse av Hustadvika kommune

Folketall, sysselsetting og pendling

Hustadvika kommune ligger i Møre og Romsdal fylke, og oppsto 1.1.2020 ved sammenslåing av Eide kommune og Fræna kommune. Hustadvika kommune ligger ytterst på Romsdalshalvøya. Nabokommunene er Aukra, Averøy, Molde og Gjemnes. Kommunesenteret heter Elnesvågen. Kommunen har 13 423 innbyggere (tall for 1. kvartal 2024). Folketallsutviklingen siste år viser en svak positiv vekst på 0,72%.

I løpet av 2023 ble det født 127 nye innbyggere, og det døde 110 personer - dette ga kommunen et fødselsoverskudd på 17 personer. Samme år flyttet det ut 541 og det flyttet inn 615 personer – dette ga kommunen en nettoinnflytting på 74 personer.

I løpet av 2023 opplevde Hustadvika kommune en positiv vekst i sysselsettingen, men fremdeles er arbeidsplassdekningen i kommunen under 70 prosent. Mer enn 3100 som bor i Hustadvika kommune pendler ut av kommunen, og de fleste reiser til Molde (1965 personer). Tilsvarende er det vel 1000 som pendler til Hustadvika kommune, der 539 bosatt i Molde jobber i Hustadvika. Til nabokommunene Averøy kommune og Aukra kommune pendler det også folk til og fra – fra Averøy pendler det inn 105 personer til Hustadvika og 108 ut, og fra Aukra pendler det 80 personer inn til Hustadvika og 143 ut av kommunen vår.

Arealbruk

Hustadvika kommune er på litt over 521 km². I kommunen er 80 km² jordbruksareal, 194 km² er skog, 147 km² er åpen fastmark, 56 km² er åpen myr, 7 km² er bart fjell, og 15 km² er ferskvann.

Befolkningstettheten er på 26 innbyggere per km². Andel som bor i tettsteder, er 52 prosent. Ifølge SSB sin definisjon er et tettsted et område der det bor minst 200 personer og der det (med noen unntak) ikke er mer enn 50 meter mellom husene.

Boliger og hytter

Det er 6624 boliger i Hustadvika kommune, der 5063 er eneboliger, 668 er tomannsboliger og 509 er rekkehus/kjedehus. Gjennomsnittlig bor det 2,23 beboere per husholdning i Hustadvika. I kommunen er det 864 hytter, og 20,1 prosent av innbyggerne bor på en landbrukseiendom.

[Flere tall fra SSB finner en her.](#)

2. Oversikt over omdisponeringen i kommuneplanen

Formål
Bebyggelse og anlegg
Boligbebyggelse
Eide- Krakelivegen
Vevang - Skolevegen
Vevang- Gjengstøvegen
Farstad - Solvang
Bergset – gamle skoletomta
Bud - Vikavegen
Stavik - Størvikvegen
Haukås - Eidem
Haukås - Hatlebakken
Haukås – Øvre Haukåsvegen
Haukås – utvidelse av Dalelia mot øst
Malmefjorden - Tømmervegen
Helset – Jendem
Fritidsbebyggelse
Farstad – Storholmen
Hustad – Malevegen (Hammaren)
Bergset
Forretninger
Malmefjorden - Holamyra
Kolberg - Slætta
Helset - Jendem
Fritids- og turistformål
Bollia - Gådalsvatnet
Vevang - Hågå
Skotten - Kråkholmen
Male - Askevågen
Vikan - Soløya
Bud - Kjekså
Råstoffutvinning
Vestadvågen - Råkhaugen
Stavika - Skråbakken
Stavik - Åsvegen
Fræneidet - Stølen
Hoem - Hoemsneset
Næringsbebyggelse
Lyngstad
Bollia - Erikli
Farstad - Stemmavegen
Åsvegen
Sylte - Fræneidet
Valle - Aureosen
Idrettsanlegg
Haukås - Dalelia
Skotten - Stemmavegen
Skarset
Helset - Jendem
Andre typer bebyggelse og anlegg – naust
Vikan - Sjøholmen
Bergset - Drågen

Vestad - Håsundet
Kjørsvika
Andre typer nærmere angitt bebyggelse og anlegg – deponi
Vestadvågen - Råkhaugen
Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur
Parkering
Nås
Male - Maleremmen
Grønnstruktur
Friområde
Vikan – lekeplass ved grendahuset
Landbruks-, natur- og friluftsmål
Vevang - Årsbogmyrene
Farstad - Storholmvegen
Vikan - Soløyvågen
Hustad - Venås
LNF spredt boligbebyggelse
Strand – Herskedalsvegen
Nås/Øyen – Ugelstad
Vasskorvegen - Øvergården
Eide - Silneset
Eide - Silnesmyran
Gaustad - Lillevikvegen
Gaustad - Nergårdvegen
Farstad - Storholmvegen
Nerland - Flønesvegen
Vikan – Sjøholmvegen
Bergset - Drågen
Haukås - Pilestredet
Sande - Storåsen
Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone
Småbåthavn
Lyngstad - Finnbukta

I tillegg er disse områdene ikke videreført fra gjeldende plan:

Formål			
Arealformål i gjeldende plan	Område	Dekar tilbakeføring til Landbruk, natur, og friluftsmål (LNF)	Merknad
LNF Spredt fritidsbebyggelse			
	Vasskorvegen – Vollmyra	30	Dette arealformålet brukes ikke i denne planen
	Vevang - Smørholmen	100	Dette arealformålet brukes ikke i denne planen
Fritidsbebyggelse			
	Gådalsvegen - Haugalia	55	Stor arealreserve til fritidsbebyggelse i området
	Gådalsvegen - Storvasshaugen	22	Stor arealreserve til fritidsbebyggelse i området
	Gådalsvegen – Skarholt/Akslia	75	Stor arealreserve til fritidsbebyggelse i området
	Vevang - Gjengstøvegen	28	Stor arealreserve til fritidsbebyggelse i området

	Farstad - Holmavegen	100	Stor arealreserve til fritidsbebyggelse i området
Boligbebyggelse			
	Kråknesvegen - Elnestangen	50	Stor arealreserve til boligbebyggelse i området
	Nås	25	Reguleringsplan som ikke er stadfestet
Bebyggelse og anlegg			
	Myrbostad - pilestredet	47	Vedtatt i en reguleringsplan, ikke lenger behov for område avsatt til hestesport
Sum dekar		532	

3. Planprosess og medvirkning

3.1. Oversikt over planprosessen

Kommunal planstrategi (2020-2023), vedtatt den 2. april 2020, prioriterte arbeidet med kommuneplanens arealdel igangsatt etter vedtak av kommuneplanens samfunnsdel.

Planprosessen med kommuneplanens arealdel ble startet opp våren 2021. Hustadvika formannskap behandlet og vedtok oppstart av kommuneplanens arealdel, samt vedtok offentlig høring og ettersyn av planprogrammet.

Planprogrammet ble vedtatt i Hustadvika kommunestyre den 20. mai 2021 (PS 29/2021). Når planprogrammet ble fastsatt av kommunestyret begynte arbeidet med å lage et utkast til ny arealdel til kommuneplanen.

Det ble åpnet opp for innspill til kommuneplanen høsten 2021, med frist 31.12.2021. 89 innspill kom inn før fristen gikk ut. Flere innspill kom inn fra innbyggere og andre aktører etter fristen sitt utløp.

Kommunen har gjennomgått sine behov for opprydding og endring av arealformål – flere av disse er såpass sentrale og viktige at kommunedirektøren inkluderer dem i høringsforslaget.

Kommunedirektøren har hatt ansvaret for arbeidet med kommuneplanens arealdel, og kommuneplanleggeren har sammen med plan- og byggesak, kommunalteknikk, bygg- og eiendom, brann- og redning, næring, landbruk, folkehelse, kultur, oppvekst og helse, utarbeidet et planforslag til ny kommuneplan.

Kommunen har ikke hatt GIS-kompetanse for utarbeidelse av kommuneplankartet tilgjengelig i egen administrasjon, dette har kommunen skaffet seg ved innkjøp av konsulentkjøp fra Norconsult. Temakartene er også utarbeidet av Norconsult.

3.2. Medvirkning og involvering

I henhold til §§ 5.1 og 5.2 i Plan- og bygningsloven, kreves det at kommunen sikrer varsling og høring av forslag til planprogram, høring av planforslag, samt kunngjøring av vedtatt plan. Dette sikrer at alle berørte parter gis mulighet til å medvirke i planprosessen.

Hustadvika kommune ønsker å legge til rette for en aktiv medvirkning i planarbeidet. Aktive faser der det ønskes innspill fra befolkningen, grunneiere, næringsliv, lag og foreninger mfl. er:

- Høring av planprogram
- Innspill til kommuneplanens arealdel
- Høring av forslag til kommuneplanens arealdel

Statlige- og regionale myndigheter samt nabokommunene skal ha både planprogram og planforslag på høring, jf. plan- og bygningsloven.

Kommunale råd

Medvirkning for spesielle grupper sikres ved at man i planprosessen holder orienteringer i de ulike rådene i forkant av høringsfristene. Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne og elderrådet involveres i de ulike høringsperiodene. Det samme gjelder for medvirkning av barn og unge.

Ungdomsrådet får orientering i forkant at høringsfristene, og barnas representant involveres fra første fase av planarbeidet og videre gjennom planprosessen.

Involvering av de folkevalgte – kommunestyret og hovedutvalg TMN

Politisk involvering og eierskap er viktig for å kunne nå målene i kommuneplanen. Det er derfor blitt gjennomført flere arbeidsmøter og orienteringer underveis i planprosessen – både i Hustadvika kommunestyre og i hovedutvalg for teknisk, miljø og næring.

Hustadvika kommunestyre har fått flere orienteringer underveis i planprosessen. I tillegg gjennomførte kommunestyret egne dialogmøter om plansystemet og kommuneplanens arealdel den 21. april 2022 og den 20. april 2023.

Stikkord fra det som ble diskutert i dialogmøtet den 21. april 2022 er blant annet:

- Bruke arealregnskap for å få oversikt over hvilke areal vi har i kommunen, og få oversikt over hva vi bruker på reiseliv, boligbygging, hva som er jordbruk etc. Da vil prinsippet om arealnøytralitet være lettere å etterleve.
- Vi må være mer restriktive med å bygge ned matjord.
- Kommunen må ta utgangspunkt i de naturgitte forholdene vi har i kommunen.

I dialogmøtet ble også tettstedsutvikling på Eide, Jendem og Malmefjorden diskutert, og stikkord fra møtet kan leses i kapitlene om de ulike grendene i kommunen lengre ut i dokumentet.

I dialogmøtet med kommunestyret den 20. april 2023 ble arealformålene boligbebyggelse, næringsbebyggelse, fritids- og turistformål, råstoffutvinning, idrettsanlegg og småbåthavner diskutert.

Hovedutvalg for teknisk, miljø og næring har vært spesielt involvert i forbindelse med gjennomgang av gjeldende kommuneplan og forslagene til arealomdisponeringer. Involvering av hovedutvalg for teknisk, miljø og næring er svært viktig ettersom dette er utvalget som skal bruke plankartet for å ta stilling til detaljreguleringsaker, områdereguleringer og klagesaker etter at kommuneplanen er vedtatt.

9. februar og 4. april 2022 ble to arbeidsmøter gjennomført – det første var presentasjon av status, reguleringsplaner, arealregnskap og arealnøytralitet. Det andre møtet var en gjennomgang av grendemøtene sine innspill, og stikkord fra diskusjonene ble presentert.

Den 2. mars 2023 fikk hovedutvalget presentert status på arbeidet, med fokus på arealstrategier, samordnet areal og transportplanlegging, og kommunens store arealreserve.

I løpet av våren 2024 ble tre egne arbeidsmøter for hovedutvalget gjennomført sammen med administrasjonen, der planutkastet sine hovedtrekk ble gjennomgått – den 18. april, 15. og 30. mai 2024.

Møter med innbyggere

Kommunedirektøren har ønsket å legge til rette for en aktiv medvirkning i planarbeidet, ikke bare i høringsperioden, men også i perioden for innspill. Medvirkningen er viktig for å få fram lokalkunnskap og synspunkter på valg av planløsninger og prioriteringer.

Kommunedirektøren utfordret grendeutvalgene til å være en aktiv bidragsyter i utvikling av de mange lokalsamfunnene i Hustadvika kommune. Denne utfordringen tok grendeutvalgene.

Sammen med lag, foreninger og andre lokale krefter, bidro grendeutvalgene til gode diskusjonen om hvordan vi skal utvikle kommunen til å bli attraktiv for fastboende, besøkende og næringsliv.

I løpet av senhøsten 2021 ble disse møtene gjennomført:

- Mandag 15. november, kl. 19 – Strand grendehus
- Tirsdag 16. november, kl. 19 – Kantina på Hustad barne- og ungdomsskole
- Onsdag 17. november, kl. 19 – Grendehuset på Vevang
- Mandag 22. november, kl. 18 – Kommunestyresalen på rådhuset i Elnesvågen
- Tirsdag 23. november, kl. 19 – Bygdahuset Vonheim i Malmefjorden
- Onsdag 24. november, kl. 19 – Frodehuset på Eide
- Torsdag 25. november, kl. 19 – Bud samfunnshus
- Mandag 29. november, kl. 19 – Torshall på Tornes
- Tirsdag 30. november, kl. 19 – Aulaen på Jendem skole
- Onsdag 1. desember kl. 18 – Bollitun i Bollia

Administrasjonen og grendeutvalg la opp til presentasjoner, gruppearbeid og direkte tegning på kart. Hovedtemaene for diskusjon var bolig/fritid, næring og industri, idrett og friluftsliv, strandsone og småbåthavner.

Se eget dokument, der tema og stikkord fra de ulike grendemøtene er oppsummert.

4. Lokalt rammeverk

4.1. Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel for Hustadvika kommune ble vedtatt den 17. september 2020 (PS 70/2020), og er det viktigste dokumentet som er lagt til grunn for planleggingen.

Kommuneplanens samfunnsdel for Hustadvika kommune (2020-2032) er kommunens felles, overordnede og helhetlige plan. Kommuneplanens samfunnsdel definerer de målsettinger Hustadvika kommune som tjenesteprodusent og samfunnsutvikler styrer etter. Planen er viktig for utvikling av kommunen de neste 12 årene. Her legges grunnlaget for en positiv utvikling i Hustadvika kommune, og danner grunnlag for arbeidet med kommuneplanens arealdel.

Hustadvika kommune har en unik natur med verdifulle jordbruksarealer og en lang kystlinje. Økonomiske interesser utfordrer daglig natur- og rekreasjonsverdier. Ifølge kommuneplanens samfunnsdel skal Hustadvika kommune legge vekt på en bærekraftig arealutnyttning som muliggjør vekst og samtidig ivaretar primærnæringene, naturmangfoldet og rekreasjonsområdene. Innenfor disse områdene kan det være motstridende interesser som må vurderes grundig og balanseres godt. Jordvern skal være førende for utviklingen av kommunen.

Kommuneplanens arealdel skal følge opp kommuneplanens samfunnsdel for Hustadvika kommune 2020-2032. Kommuneplanens samfunnsdel har 8 hovedmål, flere delmål og en rekke strategier. De er gruppert i følgende innsatsområder:

1. Samfunnsutvikling
2. Arbeid og næring
3. Kultur, frivillighet, idrett og friluftsliv
4. Helse
5. Oppvekst
6. Samferdsel og infrastruktur
7. Natur og miljø
8. Kommuneorganisasjonen

I de ulike innsatsområdene, hovedmålene, delmålene og strategiene, er det flere punkt som skal løses gjennom arealplanlegging.

Følgende delmål og strategier fra samfunnsdelen er førende for kommuneplanens arealdel

- Hustadvika kommune har gode og livskraftige **bygdesamfunn** og tettsteder
 - Videreutvikle eksisterende tettsteder som møteplasser, handelssteder og arenaer for opplevelse og kultur tilpasset stedenes egenart og skala
 - Areal- og boligplanlegging som legger til rette for aktivitet og sosiale møteplasser
- Hustadvika kommunes **arealutvikling** muliggjør vekst, gir bomuligheter i hele kommunen, og ivaretar samtidig natur- og rekreasjonsverdier for framtidige generasjoner
 - Konsentrert utbyggingsmønster (fortetning) av kommunens tettsteder med samordnet areal- og transportplanlegging
 - Planmessig avsetning av områder for spredt boligbebyggelse
 - Verdifulle kulturminner og -verdier ivaretas, samtidig som det skal være rom for nytenkning
 - Benytte samarbeidspotensiale med nabokommuner for å nå felles mål
- Hustadvika kommune har trygge, sunne og attraktive **bomiljø** for alle i hele kommunen
 - Har en aktiv, tydelig og politisk styrt boligpolitikk for å sikre differensiert boligbygging
 - Boligmiljøene planlegges med miljøvennlig og sikker transport, gode utearealer og god tilgang på grønnstruktur
- Næringsutviklingen ivaretas på en **bærekraftig** måte
 - Varsomhet ved risiko, usikkerhet og irreversible prosesser i naturen og miljøet. Førre var prinsippet skal ivaretas
 - Sikker evaluering av naturverdier og konsekvenser, slik at planer og vedtak er kunnskapsbasert
 - Bevaring av biologisk mangfold
 - Globalt perspektiv, hvor både miljøet på land, i luft og i sjø skal ivaretas.
 - Klimaperspektiv
- Hustadvika kommune legger til rette for idrett og fysisk **aktivitet** for alle
 - Utvikle og vedlikeholde idrettsparker/-anlegg og tilrettelegge for mangfold og uorganisert aktivitet
 - Tilrettelegge for nærmiljøanlegg for organisert og uorganisert aktivitet
- Hustadvika kommune tilrettelegger for **naturopplevelser** og rekreasjon for alle, både på fjellet, i strandsonen og i nærmiljøet
 - Sikre sammenhengende grønnstruktur og naturområder for fremtiden.
 - Øke tilgjengeligheten til friluftsområder og strandsonen ved å forbedre adkomster, parkering, toalett og renovasjon
 - Kyststier og trimløyper videreutvikles
- Hustadvika kommune har et transportsystem som er **trafiksikkert** og bidrar til omstilling til **lavutslippssamfunnet**
 - Fortsatt utbygging av gang- og sykkelveier
- Hustadvika kommune har en sikker vannforsyning med tilstrekkelig kapasitet og god kvalitet
 - Sikre at kvaliteten på vannet tilfredsstiller kravene i drikkevannsforskriften, og at nettets kapasitet dekker ordinært forbruk hos abonnenter og ordinær brannslukking
- Hustadvika kommune har et velfungerende avløps- og overvannsystem
 - Sikre god overvannshåndtering
 - Bærekraftig forvaltning av vannressursene
- Hustadvika kommune tilpasser seg forventede **klimaendringer**
 - Sikre gjennom arealplanlegging at skader ved fremtidig havnivåstigning og overvann unngås

- Ta høyde for økt nedbørintensitet i arealplanlegging og infrastrukturinvesteringer
 - Kartlegge risikoområder og følge opp gjennom planverk
- Hustadvika kommune har jord, vann og luft med gode **miljøkvaliteter**
 - Sikre at forurensing fra utslipp ikke overstiger vannets, jordas eller luftas selvrenningskapasitet
 - Sikre vassdragene i kommunen
- Hustadvika kommune bevarer **naturmangfoldet** og verdifull **natur**
 - Bruke og forvalte arealer og økosystemer - herunder vilt- og fiskebestander – slik at naturmangfoldet bevares
 - Kartlegge og gjøre kjent områder med høyt biologisk mangfold og leveområder for sjeldne og truede arter.
- Hustadvika kommune forvalter naturressurser **bærekraftig** og langsiktig, med et særskilt fokus på langsiktig vern av arealer til matproduksjon
 - Forvalte grøntområder, strandsoner, skog, jord, vann og geologiske ressurser gjennom bærekraftig arealpolitikk
 - Sikre matproduksjon på lang sikt gjennom aktivt jordvern og bidra til oppfylling av nasjonale jordvernmål - kun åpne for omdisponering av verdifull landbruksjord når særskilt tungtveiende samfunnshensyn tilsier det.

4.2. Arealstrategier fra kommuneplanens samfunnsdel

En overordnet arealstrategi i kommuneplanens samfunnsdel gjør arealplanene bedre tilpasset samfunnets behov og utfordringer. Den kan bidra til helhetlig avveining mellom nasjonal, regional og kommunal arealpolitikk.

Videre gir arealstrategi langsiktig retning til kommunens areal- og ressursforvaltning. Det er viktig for å samordne bolig-, areal- og transportplanleggingen, fremme næringsutvikling, redusere klimagassutslippene, tilpasse samfunnet til klimaendringene, skape sosialt bærekraftige samfunn og redusere nedbygging av dyrka mark og natur. Det anbefales at kommuner utarbeider arealregnskap som endel av kommuneplanarbeidet. Bruk av arealregnskap er nyttig som del av kunnskapsgrunnlaget for kommuneplanens arealdel. Et arealregnskap vil gi oversikt over planlagte endringer i arealdelen, og det kan vise hvilket utbyggingspotensial som ligger inne i eksisterende planer.

Innsatsområde 1 - Samfunnsutvikling - «Bo- og bilyst»

Befolkningsøkning medfører høyere befolkningstetthet. Krav til kvalitet ved nybygging og kunnskap om arealenes verdi, samfunnets behov og konsekvenser for transportbehov og infrastruktur blir viktigere når tettheten øker.

Innsatsområde 2 - Arbeid og næring

Kommunen er bevisst næringslivets arealbehov i arealplanleggingen, herunder også primærnæringene og reiselivsnæringen. Arealeffektive næringsområder og regionalt samarbeid bidrar til at vi får «rett virksomhet på rett sted».

Innsatsområde 3 - Kultur, frivillighet, idrett og friluftsliv

Utvikling og bevaring av områder egnet for kultur, idrett og friluftsliv er viktig i arealplanleggingen. Aktiviteter og funksjoner/tjenester skal ha tilgang til egnede og gode lokaler/areal for å drive sin aktivitet i.

Innsatsområde 4 - Helse

Hvordan areal disponeres påvirker folks mulighet for fysisk aktivitet, sosialt samvær og for gode bomiljøer.

Innsatsområde 5 - Oppvekst

Skoler og barnehager sikres areal til fremtidig drift og eventuelle utvidelser. Tilgang til utearealer for fritidsaktiviteter ivaretas.

Innsatsområde 6 - Samferdsel og infrastruktur

Kapasitet og investeringsbehov i infrastruktur kan ha arealmessige konsekvenser. Ny infrastruktur fordrer avklaring av arealbruk.

Innsatsområde 7 - Natur og miljø

Arealeffektive løsninger og fortetting muliggjør vekst innenfor rammene av langsiktig arealforvaltning. Bevaring av naturmangfoldet, vassdrag, matjord og kulturmiljøer vektlegges i arealplanleggingen.

Innsatsområde 8 - Kommuneadministrasjonen

Ansattes kompetanse bidrar til god arealforvaltning og forståelse for konsekvenser av planer.

4.3. Forhold til andre planer

Interkommunal sjøarealplan for Aukra og Hustadvika kommuner

Aukra og Hustadvika er felles om fjordsystemet Julsundet / Harøyfjorden og de ressursrike og værharde sjøområdene mot storhavet i vest. Kommunene har som mål å forvalte de felles ressursene gjennom samordnet planprosess og på en kunnskaps- og økosystembasert forståelse av naturen i planområdet. Høsting og påvirkning av knappe og sårbare ressurser i en kommune kan fort påvirke hvilke tiltak nabokommunen kan realisere.

Den interkommunale sjøarealplanen var på høring i 2023, og det kom inn flere innspill og merknader i løpet av høringsperioden som det jobbes med å avklare. Planen gjelder sjøarealene i Hustadvika kommune, og henger tett sammen med planen for landarealet i kommunen.

Temaplan for klima, energi og miljø

Temaplan klima, energi og miljø ble vedtatt i 2023 (sak PS 55/2023). Hustadvika kommunes temaplan løfter frem kommunens hovedmålsetninger innenfor de tre temaene klima, energi og miljø frem mot 2030. I det langsiktige klima- og miljøarbeidet må klimagassutslippene i Hustadvika reduseres for samtlige sektorer. Kommunen skal være en aktiv bidragsyter til det nasjonale målet om 55 prosent klimagassreduksjon i samtlige sektorer innen 2030. Dette skal kommunen gjøre ved å blant annet ha oppdatert klimakompetanse, ta i bruk ny teknologi, nye mobilitetsløsninger, fornybare energikilder og ikke minst så må vi endre vanene våre. Hustadvika kommune skal være en pådriver for sirkulærøkonomi, bedre ressursbruk og å bevare naturområder som vil sørge for karbonlagring, samt premissleverandør for at Hustadvikasamfunnet skal være så slagkraftig som mulig i klima- og miljøarbeidet i årene som kommer.

Mål innen klima

Hustadvika kommune skal redusere klimagassutslippene sine og bidra til at det nasjonale målet om minst 55 prosent kutt av klimagassutslipp i ikke-kvotepiktig sektor nås innen 2030. Hustadvika kommune skal gå foran; være pådriver, tilrettelegger og premissleverandør for lavutslippssamfunnet. Hustadvika kommune skal være en klimatilpasset kommune.

Mål innen energi

Hustadvika kommune skal redusere energibruken i kommunale bygg. Hustadvika kommune skal være et forbilde når det gjelder bruk av energi, på energieffektivisering og klimavennlige energikilder

Mål innen miljø

Hustadvika kommune skal føre en langsiktig og fornuftig arealbruk, og legge til rette for bærekraftig verdiskaping. Hustadvika kommune skal være et miljøforbilde og sikre en bærekraftig naturforvaltning.

Boligplan

Boligplanen for Hustadvika kommune ble vedtatt av kommunestyret 14.12.2023 (PS 92/2023).

Boligplanen er delt inn i tre målområder:

1. Generell boligutvikling
2. Boligsosiale forhold – bosetting og tjenesteyting
3. Organisering og samarbeid

Målområdet generell boligutvikling omhandler målsettingen om å legge til rette for bo- og blilyst i Hustadvika kommune, der arealutviklingen gir bo-muligheter i både tettbygde områder og spredt boligbebyggelse. Kommunen ønsker å benytte boligutvikling som drivkraft for folketallsvekst.

For å lykkes i målet med bo- og blilyst er Hustadvika kommune opptatt av å;

- skape gode bomiljøer der innbyggerne trives
- tilrettelegge for god tomtetilgang gjennom kommuneplanens arealdel
- være med på å påvirke boligmarkedet med de rette utleieboligene
- ha differensiert boligmasse tilpasset ulike brukergrupper

Det innebærer at det er nok boliger, en hensiktsmessig sammensetning av boligmassen, rett lokalisering og god kvalitet på boligområdene og den enkelte bolig.

Helse og velferdsplan

Helse- og velferdsplanen ble vedtatt 23. juni 2022 (PS 52/2022). Denne planen er ment å være et styrende dokument for aktivitet og tjenester i området helse og velferd i Hustadvika kommune.

Mål og tiltak i planen for ulike typer boformer sier at Hustadvika kommune har trygge, sunne og attraktive bomiljø for alle i hele kommunen ved at:

- a) boligmassen og bomiljøene tilpasses alle aldersgrupper med variasjon i prisnivå, utforming og størrelse
- b) bomiljøene baseres på universell utforming og prinsippene for livsløpsstandard
- c) bomiljøene planlegges med miljøvennlig og sikker transport, gode utearealer og god tilgang på grønnstruktur

Oppvekstplan for Hustadvika kommune

Oppvekstplanen ble vedtatt i Hustadvika kommune i 2022. Dette er en plan som gir retning, med langsiktige mål og strategier for kvalitetsutvikling innenfor oppvekstområdet. Planen er ment å være et styringsverktøy for aktiviteter, tjenester og prioriteringer i det daglige arbeidet og i samarbeid om oppvekstsvilkår i kommunen

Reiselivsplan

Masterplan for reiseliv ble vedtatt i 2021. Det overordnede formålet med reiselivsplanen for Hustadvika er å videreutvikle Hustadvika som et helårs, bærekraftig reisemål med hensyn til lønnsomhet, verdiskaping, miljø og samfunn. Reiselivsnæringen i Hustadvika skal gjennom masterplanen styrke sin posisjon som en viktig næring i Hustadvika. Masterplanen representerer et langsiktig og helhetlig verktøy for utviklingen av Hustadvika som et attraktivt reisemål og bosted.

Masterplanen bygger på analyser gjennom omfattende prosesser, og munner ut i strategiske valg og prioriteringer med hensyn til lønnsomhet, verdiskaping, miljø og samfunn. Å styrke Hustadvika sin posisjon som reisemål krever langsiktig fokus på produktutvikling og markedsføring. Masterplan Reiseliv for Hustadvika er et viktig virkemiddel for å få til dette, og et viktig innspill til kommunens arealplanprosess.

Hovedplan vann og avløp

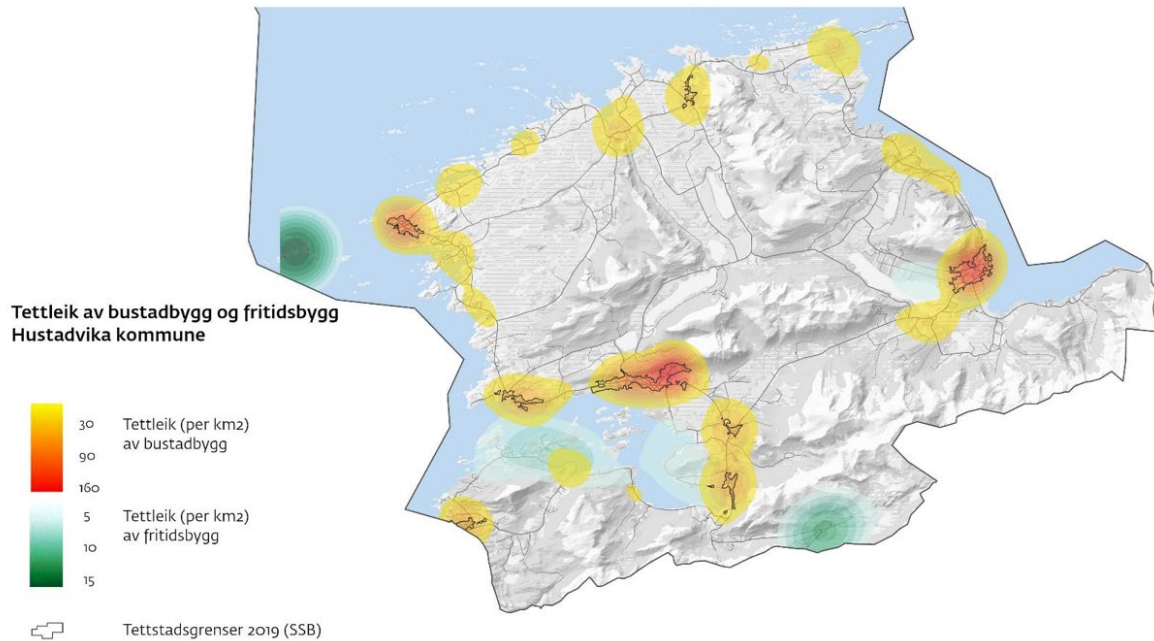
Den skal være et verktøy for å avklare og prioritere hovedløsninger og gi innspill til blant annet kommuneplan og økonomiplan. Fokus er på virkningen av klimaendringer på avløpssystemene. Det må tas hensyn til forventet økning i nedbør og havnivå for å motvirke økning i flomulempere som for eksempel kjelleroversvømminger og fornyelse av avløpsnett.

Utkast plan for kulturminne og kulturmiljø i Hustadvika kommune

Kommunen har utarbeidet et utkast til plan for kulturminne og kulturmiljø i Hustadvika kommune. Hovedmålet for planen er å utvikle strategier for forvaltning, formidling og bruk av kulturarven i Hustadvika. Arbeidet har tatt sikte på å utvikle felles verdiforståing og skape et bedre samspill mellom vern, bruk og verdiskaping, og planen skal legges til grunn for innspill til kommunal planlegging.

5. Grendene i Hustadvika kommune

De fleste innbyggerne i Hustadvika kommune bor i lavlandet langs kysten, enten ved fjordene eller ute ved havet. Ved Frænfjorden ligger Elnesvågen, Tornes, Sylte og Malme. Ved Julsundet ligger Jendem, og ved Kornstadvfjorden ligger Eide. Langs havstykket Hustadvika er det også jevnt fordelt boligbebyggelse, deriblant tettstedet og det gamle fiskeværret Bud i sør, og lengre mot nord ligger Hustad, Farstad og Vevang.

Figur x: Kartillustrasjon som viser tetthet av bolig- og fritidsboliger i Hustadvika kommune, kart fra Møre og Romsdal fylkeskommune

Kommunen er kompakt, og det er ca. 50 km å kjøre fra Vevang via Eide til Jendem og ca. 50 km å kjøre fra Krekvika på Storlandet til Bud via Elnesvågen.

Hustadvika kommune har flere tettsteder, bygder og grender med tydelig identitet og lokalpatriotisme. Dette er viktig for innbyggernes tilhørighet, samhold og engasjement i nærmiljøet.

Kommunesentret er i Elnesvågen, og de største tettstedene er Eide, Farstad, Bud, Tornes, Moa, Malmefjorden og Jendem.

5.1. Befolkning etter grunnkrets

Grunnkretser	2001	2011	2020	2024	Endring fra 2021 til 2024
Stavik	283	252	285	277	-6
Løset	708	849	856	819	111
Til sammen	991	1101	1141	1096	105
Hoem	136	158	150	155	19
Helset	394	488	616	643	249
Valle	292	323	321	308	16
Sande	167	183	168	168	1
Til sammen	989	1152	1255	1274	285
Eidem	680	729	784	789	109
Haukås	1407	1526	1589	1583	176
Myrbostad	297	387	501	614	317
Til sammen	2384	2642	2874	2986	602
Sylte	502	552	563	564	62
Kolberg	281	322	296	374	93
Malme	600	610	683	677	77
Til sammen	1383	1484	1542	1615	232
Skotheim	226	200	168	169	-57
Farstad	468	453	442	422	-46
Vassenden	234	250	210	205	-29
Til sammen	928	903	820	796	-132
Nerland	230	195	208	198	-32
Hustad	231	241	262	267	36
Skarset	128	117	120	117	-11
Male	101	104	101	109	8
Vikan	133	150	153	140	7
Til sammen	823	807	844	831	8
Sunde	145	92	87	78	-67
Bergset	166	177	145	163	-3
Bud	782	791	832	817	35
Gule	174	124	120	105	-69
Vestad	180	184	171	185	5
Til sammen	1447	1368	1355	1348	-99
Strand	143	150	159	161	18
Øyen	154	158	151	150	-4
Nås	353	407	373	377	24
Til sammen	507	565	524	527	20
Wågsbø-Skjelvikområdet	39	44	30	40	1
Dyrhaug-Krakeli	146	120	144	159	13
Indre Eide	668	728	732	738	70
Ytre Eide	382	510	617	656	274
Silset-Silnesområdet	214	146	141	127	-87
Til sammen	1449	1548	1664	1720	271
Visnes-Jørgenvågområdet	213	217	165	168	-45
Lyngstad-Ørjavik-Rismandal	275	234	256	268	-7
Gautvik-Mekvik-Brandshaug	101	125	100	105	4
Bolli	177	180	154	145	-32
Til sammen	766	756	675	686	-80
Gaustad-Årsbog	163	174	150	141	-22
Vevang	218	230	264	252	34
Til sammen	381	404	414	393	12
Uoppgitt grunnkrets			12	4	

6. Beskrivelse av planforslaget – ulike tema

6.1. Areal og transportplanlegging

Hvordan vi bruker arealene og utformer transporttilbudet betyr mye for vår hverdag og helse, steders attraktivitet, næringsutvikling og for å ivareta hensynet til klima, miljø og natur. Ved å samordne bolig-, areal- og transportplanleggingen er det mulig å forvalte arealene på en bærekraftig måte og å utvikle effektive, klima- og miljøvennlige og samfunnsøkonomisk lønnsomme transportsystemer.

Det er viktig at tjenestene i kommunen får riktig lokalisering for å styrke tettstedene. Lokalisering gjelder både i forbindelse med tettstedsutvikling, men det er også viktig å ha fokus på riktig lokalisering av næring og industri.

Områder med sterk befolkningsvekst har stort behov for nye boliger, arbeidsplasser og rekreasjonsområder. Dette fører til press på arealer og infrastruktur og gir utfordringer for trafikkavvikling, helse og miljø. Kommuner som Hustadvika med mindre press, vil også endres og utvikles ved at virksomheter stadig etableres eller nedlegges, boliger rives og nye føres opp og infrastruktur fornyes eller bygges ut. Selv om utfordringene kan være forskjellige, er det viktig å bruke endringskreftene til å oppnå en effektiv arealbruk og utvikle klima- og miljøvennlige transportløsninger og samtidig skape attraktive byer og tettsteder.

Transformasjon og fortetting av bebyggelse, særlig i sentrumsområdene og rundt kollektiv-knutepunkter, er både i små og store byer og tettsteder et sentralt mål. Korte avstander gir gode muligheter for å sykle og gå, og i mindre tettsteder er dette ofte den enkleste miljøvennlige løsningen av det lokale transportbehovet. For mindre steder kan det være vanskelig å ha et godt lokalt kollektivtilbud, men kollektivtransport er viktig for regionale reiser. I større byer og byregioner med betydelig passasjergrunnlag, vil et godt utbygd kollektivtilbud utgjøre stammen i et miljøvennlig transportsystem sammen med sykling og gange. Samtidig er en bevisst fortetting og en arealbruk som støtter opp under transportsystemet, en forutsetning for å lykkes.

Tettstedsutvikling

God stedsutvikling er viktig for trivsel og trygghet, bosetting, næringsutvikling og ivaretagelse av miljøhensyn. Kommuner som lykkes med å utvikle attraktive og levende byer og tettsteder kjennetegnes ved å være aktive samfunnsutviklere, har et helhetlig og langsiktig grep på arbeidet, og spiller på lag med innbyggere og lokalt næringsliv.

Utvikling av attraktive og funksjonelle tettsteder er en viktig del av samfunnsutviklingen. Tettstedet skal fylle mange praktiske og sosiale behov for innbyggerne i kommunen. Offentlige møteplasser, sambruk, gode og sentrumsnære boliger for folk i ulike aldersgrupper, universell utforming og redusert miljøbelastning står sentralt i arbeidet med kommunens tettsteder.

Hvordan vi former våre omgivelser betyr mye for folks hverdag og hvordan vi lever våre liv. Ved å vektlegge kvalitet, nærhet, og tilgjengelighet i utformingen av stedene Hustadvika kommune, legges et grunnlag for trivsel og livsutfoldelse. Gode møteplasser fremmer kontakt mellom mennesker og er viktig for det sosiale livet på stedet. Nærheten til grønne områder nær tettstedene våre åpner for rekreasjon og naturopplevelser og fysisk utfoldelse uten å måtte ta i bruk bilen først. Gjennom å ta vare på kulturminner og kulturmiljøer styrkes stedets særpreg og identitet, og gir folk en historisk forankring. Samtidig er det behov for å tenke nytt og fremtidsrettet.

Kommunesenteret i Elnesvågen reguleres for framtida og får nytt torg lagt til rette for lek og sosial møteplass for alle innbyggerne, med gode soner og fleksibel utnyttelse. Det å kunne ha gode

møteplasser og tettsteder der folk ferdes, skaper tettere samhold og økt trivsel i landkommunen vår. Bud, Eide og Malmefjorden er i tillegg områder som ses på som viktige tettsted for framtida.

For noen deler av kommunen kan endring i demografi oppleves mer merkbart enn andre deler av kommunen. Dette henger sammen med boligbygging, flyttemønstre, sysselsetting og lokalt arbeidsliv.

Ny utbygging av sørvisfunksjoner, offentlig tjenesteyting, skoler og barnehager skal i hovedsak skje gjennom fortetting, transformasjon og mer effektiv bruk av areal satt av til offentlig formål.

Senterstruktur, fortetting og utbyggingsretninger

I planforslaget har kommunen forsøkt å legge opp til langsiktige grenser for utbygging mot landbruks, natur- og friluftsområder. I Elnesvågen er bygda langstrakt, men kommunen ønsker å begrense videre utgliding med å åpne opp for mer bebyggelse på sørsiden av fv. 663. Gjennom den pågående reguleringsplanen for sentrum vil det komme på plass trygge løsninger for å krysse vegen, slik at alle innbyggere opplever sentrum som en trygg og tilgjengelig plass med sosiale møteplasser.

I Eide er det mest utbygging på nordvestsiden av fv. 64. Det er en undergang mellom sentrum og Midteide. Dette bidrar til trygg kryssing fra sentrum og mot bebyggelsen mot sjøen. Langs Krakelivegen og opp mot Stortua er det flere boligfelt. Kommunen ønsker ikke videre utviding vestover, men heller fortette og transformere områdene som er sentrumsnære.

I Bud er det en tett og kompakt bebyggelse med noe landbruk rundt. Det er behov for en gjennomgang av reguleringsplanen fra 2001, spesielt med tanke på boligbebyggelse, reiseliv og bruk av strandsonen. Naust, sjøhus og rorbuer er tema som må få spesielt fokus og gjennomgang i en slik plan, da dagens behov har endret seg fra da planen ble utarbeidet.

På Tornes er det meste av bebyggelsen rundt sentrum av bygda. Her er det trygg kryssing av vei mellom skole og butikk. Mot øst er et stort boligområde. Denne er på nordsiden av fv. 664. Videre bebyggelse på sørsiden av vegen bør begrenses, på grunn av trafikksikkerhet. Det vedtatt en reguleringsplan for videre boligbebyggelse i nord. Ny kunnskap om natur og overvannshåndtering gjør at kommunen må vurdere disse planene på nytt.

I Malmefjorden er det gjort grep for å utvikle den videre bebyggelsen på nordøstlig side av fv. 64. Det gir et mer sammenhengende og kompakt utbyggingsmønster. Utbygging på begge sider av veien kan føre til konflikter mellom ulike interesser, som bolig, næring, og jordvern.

Jendem har en kompakt bebyggelse inn mot grensa til Aukra kommune. Det er viktig fremover å fortsette med det tette samarbeidet med nabokommunen. Julsundet i Aukra kommune og Jendem i Hustadvika kommune ligger tett sammen, og innbyggerne i området identifiserer seg som ei bygd, ikke to. Barn og unge opplever det som naturlig at de er sammen om fritidsinteresser og også skole.

6.2. Befolkningsutvikling og boligbygging

Demografi

Befolkningen i Hustadvika har økt jevnt siden 1950-tallet. Positivt fødselsoverskudd og tilflytting har økt kommunens befolkning de fleste år. De årene der det har vært befolkningsnedgang skyldes dette negativ nettoinnflytting, altså at det er flere som flytter fra kommunen enn som flytter til kommunen. Befolkningsveksten består av fødselsoverskudd og netto tilflytting. For å få økt folkevekst er det først og fremst innvandring som får folketallet til å stige jevnt framover.

Siste tall fra SSB viser at Hustadvika kommune har 13 423 innbyggere (per 1. april 2024). I løpet av 2023 økte befolkningen med 96 personer. Befolkningsøkningen skyldes både fødselsoverskudd og

tilflytting, der det var 17 nye innbyggere som et resultat av fødselsoverskudd og 74 nye innbyggere som et resultat av netto innflytting.

SSB utformer nye framskrivninger for folketallet annen hvert år, og i juni 2024 kom de siste framskrivingene. Ifølge disse vil Hustadvika kommune få en befolkningsnedgang på 0,3 prosent fra 2024 til 2050. Dette tilsvarer en befolkningsnedgang på 46 personer til 13 391 innbyggere i 2050. Aldersgruppen 0-17 år forventes en reduksjon på 13,5 prosent (fra 2871 til 2484), og aldersgruppen 90 år og eldre forventes en økning i folketallet på 236 prosent (fra 107 til 360).

[Befolkningsframskrivninger på kommunekart – SSB](#)

Boligbebyggelse

De fleste i kommunen bor langs kysten. Hustadvika kommune har gode forutsetninger for å tilby gode og trygge bomiljøer. Det er viktig for alle som ønsker å etablere seg å få en bolig. Dette gjelder særlig familier i etableringsfasen og ungdom, men også trygge boliger for den eldre delen av befolkningen. Det lokale boligtilbudet må samsvare med ønsket utvikling i Hustadvika kommune, og må være tilpasset befolkningens behov og endringer i boligmarkedet.

Kommunen må legge til rette for boliger nært kommunens tettsteder ved bruk av fortetning og ved å legge til rette for mer varierte boligstørrelser. Samtidig må kommunen legge til rette for spredt boligbebyggelse ved en planmessig avsetning av områder for dette formålet i hele Hustadvika (bebyggelse i LNF-områder etter pbl §11-7 nr. 5).

Dagens situasjon - boligbebyggelse

I forbindelse med arbeidet med kommuneplanens arealdel, har administrasjonen gått gjennom alle reguleringsplaner i Hustadvika. 149 reguleringsplaner inneholder område for boligbebyggelse, der det er 681 ledige tomter (tall fra mai 2024).

Områder som foreslås til boligbebyggelse i kommuneplanen

Det er mange ledige tomter til boligbebyggelse i Hustadvika, likevel vil kommunen sette av mer areal til boligformål i kommuneplanen. Dette begrunnes med at kommunen vil utvide områdene som allerede ligger inne som boligformål og fortette utbyggingsområdene. Flere av områdene som foreslås er omdisponere fra næring/industri til boligformål.

Eide - Krakeligvegen

Her foreslår kommunen omdisponering av 60 daa LNF til boligbebyggelse. Området er en naturlig utvidelse og avslutning av boligområdene på nordsiden av Krakeligvegen, og kommunen ønsker ikke videre utviding mot vest. Med denne utvidelsen har Eide tomtereserver i mange år fremover.

Vevang

Her er det to områder kommunen ønsker å legge til rette for boligbebyggelse. Det ene er et mindre område ved skolevegen på 4,5 daa, som i dag er satt av til erverv i kommuneplanen og til forretning i reguleringsplanen for Vevang. Reguleringsplanen ble vedtatt i 1976.

Det andre området er større, på 145 daa, rett ved siden av Gjengstø boligfelt. Dette feltet er nesten helt utbygd, med to ledige boligtomter igjen. 112 daa foreslås omdisponert fra LNF til boligbebyggelse, mens 30 daa foreslås tilbakeført til LNF.

Farstad - Solvang

Området ved Hustad fengsel har hatt et større område avsatt til boligformål i gjeldende kommuneplan. Deler av dette området foreslås omdisponert til offentlig formål, noe tilbakeført til LNF, og i nord foreslås en utviding av boligbebyggelsen (15 daa).

Bergset og Bud

Her foreslås to områder omdisponert til boligbebyggelse – den ene fra industri (i reguleringsplan for Bergset), og den andre fra næring (i reguleringsplanen er området satt av til hotelltomt og parkering).

Stavik – Storvikvegen

Ved boligfeltet i Stavik ønsker kommunen å legge til rette for en utvidelse av område for boligbebyggelse. Utvidingen er på 5,5 daa, og omdisponeringen er fra LNF.

Elnesvågen

I Elnesvågen vil kommunen fortette områdene satt av til boligbebyggelse. Det gjelder på Eidem (7 daa) og Hatlebakken (9 daa). Samtidig omdisponeres 12 daa fra boligbebyggelse til LNF i Øvre Haukåsvegen. Dette området er bratt, og utfordrende å få hensiktsmessig utnyttelse av området.

I samme område vil kommunen foreslås omdisponert fra offentlig formål til boligbebyggelse.

Haukås – Dalelia

Kommunen foreslår en utvidelse av Dalelia mot øst, 28 daa som i dag er LNF.

Malmefjorden – Tømmervegen

Ved Tømmervegen i Malmefjorden ønsker kommunen å omdisponere næringsbebyggelse til boligbebyggelse (110 daa). Dette er en del av en større endring som også innbefatter tilbakeføring til LNF og omdisponering fra bolig til forretning.

Helset – Jendem

Et område ved Jendem skole foreslås omdisponert fra industri til boligbebyggelse (12 daa).

Boligtilbud og aldersvennlig samfunn

Å bygge boliger og uterom som er tilgjengelig for alle, uavhengig av funksjonsnivå, er et viktig steg på veien mot et sosialt inkluderende samfunn for alle innbyggerne i kommunen. Boligmiljøene må planlegges der det er tilgang på miljøvennlig og sikker transport, gode utearealer og god tilgang på grønnstruktur. Gode boliger og bomiljøer kan bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller, økt livskvalitet og aldersvennlig samfunnsutvikling. En egnet bolig i et godt bomiljø er et fundament for helse og livskvalitet.

Et bomiljø som gir mulighet for deltakelse og aktivitet, for eksempel med tilgang på grøntområder, er viktig for alle og særlig for barn og eldre. Nærhet til hverdagsarenaer og tilgjengelige tilbud og tjenester kan bidra til opplevelse av tilhørighet og god bo-opplevelse i alle faser av livet. Tilgang til lekeplasser, nærturområder og turstier er viktige tiltak.

Boligmassen og bomiljøene i Hustadvika må tilpasses alle aldersgrupper med variasjon i prisnivå, utforming og størrelse. Bomiljøene må baseres på universell utforming og prinsippene for livsløpsstandard. Når antallet universelt utformede boliger er tilstrekkelig, kan det blant annet bety at flere kan bo hjemme lenger og behovet for omsorgsboliger blir mindre.

Den demografiske utviklingen viser betydelig økning av antall eldre i Hustadvika kommune. Etablering av aldersvennlige boliger og bomiljø er derfor et viktig tiltak for å møte denne utfordringen. Sentrumsleiligheter, bokollektiv, eldreboliger, omsorgsboliger o.l. er eksempler på slike boformer. Kommunen vil i større grad understøtte et aldersvennlig samfunn som bidrar til levende lokalsamfunn, utvikling av nye boformer, og planlegging og større ansvar for egen alderdom.

Helse og velferdsplanen for Hustadvika kommune beskriver det at det er behov for leiligheter med universell utforming rundt omkring i kommunen og at disse bør ligge gangavstand til dagligvarer og

andre sørvis- og kulturtilbud. I planen anbefales bygging av seniorboliger/trygghetsboliger/eldretun flere steder i kommunen der eldre og andre kan bo i nærheten av hverandre og mestre sitt eget liv.

Eldre har, i likhet med resten av befolkningen, ansvar for å skaffe seg en god og trygg bolig. I mange distriktskommuner det ofte få egnede boliger i nærområdet, og det er stor prisforskjell mellom brukte og nye boliger. Enkelte kan vegre seg for å ta opp høy gjeld i alderdommen, noe som kan være et hinder i å flytte til en mer egnet bolig.

Boliger med gode felles- og uteareal må være en del av lokalsamfunnet, med mulighet for omgang med andre mennesker. Felles oppholdsarealer er viktig for å motvirke ensomhet og opprettholde kognitive funksjoner. Livsløpsstandard i boligen og lokalisering i nærheten av sørvistilbud gjør beboerne mer selvhjulpne, skaper flere møteplasser mellom generasjoner og gi følelse av trygghet.

Eldretun og trygghetsboliger bør plasseres i gangavstand til dagligvarebutikker og andre sørvistilbud. Man bør kunne unngå å krysse veier med mye trafikk. Målet er at beboerne skal kunne mestre livet lengst mulig uten bistand. Boligene bør ligge slik at det er mulig å komme seg til og fra de større sentrumsfunksjonene.

Eldretun og trygghetsboliger

I 2030 vil det være flere eldre enn barn i Norge. For å møte denne samfunnsendringen og samtidig legge til rette for en aktiv og trygg alderdom, vil kommunen peke på områder som kan bidra til et inkluderende og aldersvennlig samfunn. Dette bidrar ikke bare til å forbedre livskvaliteten for eldre, men også til å skape et mer bærekraftig og helhetlig samfunn for alle innbyggere.

Kriterier for aldersvennlige boligområder:

- Boligområdene må være varierte, med boligtyper som er tilgjengelig for alle
- Nærområdene til boligene må være trygge og tilgjengelige, og nær tilrettelagte grønne områder
- Boligområdene må være nær kollektivtransport, og ha trygge gang- og sykkelveger som gjør det enkelt å bevege seg rundt i lokalmiljøet
- Boligområdene må ha nærhet til helsetjenester, dagligvarebutikk og andre nødvendige sørvis/tjenestetilbud
- Boligområdene må ha nærhet til sosiale møteplasser, der beboere kan delta i aktiviteter og være en del av lokalsamfunnet

Mulige lokasjoner i Hustadvika kommune

- I Eide er det satt av område til boligbebyggelse i gjeldende kommuneplan. Området ligger ved Bjørklivegen, nord for Eide sykehjem.
- På Farstad er det et område regulert til omregulering ved butikken til leiligheter
- I Bud er det regulert et område for konsentrert boligbebyggelse i Korsmyra, området ligger like ved avkjøringen fra fv. 664. Når Korsmyra er ferdig utbygd er det mulig å vurdere omdisponering av et friområde ved Vikavegen, men da må dette arealet erstattes med et annet areal med like gode kvaliteter.
- På Tornes er det regulert et område til offentlig bebyggelse – arbeids- og dagsenter nord for den nedlagte bensinstasjonen (GID 13/21).
- I Elnesvågen er det områder satt av til konsentrert boligbebyggelse i nærheten til Fræna sjukeheim, sør for fv. 663.
- I Malmefjorden er det satt av område for boligbebyggelse i enden av Tømmervegen.
- På Jendem er det foreslått omdisponering av areal fra industri til boligbebyggelse mellom Jendem skole og Bakketeigen boligfelt.

6.3. LNF spredt boligbebyggelse

Kommunen kan i samsvar med plan- og bygningsloven (pbl), styre spredt bolig-, fritids- eller næringsbebyggelse og annen spredt bebyggelse innenfor områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål (LNF) i kommunale arealplaner. Dette er tiltak i kommuneplanens arealdel som faller inn under bestemmelsene i pbl § 11-7 nr. 5 bokstav b).

I utgangspunktet er LNF-områder ikke byggeområder, og at det kun skal tillates bebyggelse direkte knyttet til landbruk, natur og friluftsliv. Gjennom § 11-7 nr. 5 bokstav b) er det åpnet for å tillate spredt bolig-, fritids- eller næringsbebyggelse i LNF-områder, men det er en betingelse at bebyggelsens omfang, lokalisering og formål er nærmere angitt i kommuneplanen. Der slike bestemmelser er benyttet, kan slike tiltak enten gjennomføres på grunnlag av søknad om tiltak, etter § 20-1 (enkeltaksbehandling), eller på grunnlag av reguleringsplan.

Boligbebyggelse innenfor LNF-spredt omfatter frittliggende bolighus som ikke er direkte tilknyttet en gård med landbruksdrift. Leilighetsbygg og rekkehus inngår normalt ikke i definisjonen av spredt boligbebyggelse.

I Hustadvika kommune settes det av områder kun til spredt boligbebyggelse i denne revisjonen.

Hvorfor kommunen ønsker å legge til rette for LNF spredt boligbebyggelse

Ved å bruke LNF-spredt bebyggelse og planbestemmelser på en gjennomtenkt måte i kommuneplanens arealdel, kan kommunestyret prioritere hvor det er ønskelig å legge til rette for spredt boligbebyggelse.

En planmessig avsetting av områder for spredt bebyggelse kan redusere potensialet for konflikt og stimulere til positiv utvikling i et område. Bruk av LNF-spredt bebyggelse, i tillegg til det ordinære arealformålet Bebyggelse og anlegg, gir kommunen mulighet til å legge til rette for f.eks. enkeltboliger til eksisterende grender. På den måten kan kommunen oppnå god utnyttelse av eksisterende infrastruktur. Ved å differensiere LNF-områdene i kommuneplanen, kan kommunen også skille ut områder der spredt utbygging ikke er ønskelig, f.eks. på grunn av nærhet til tettbebyggelse eller fordi det er viktige, sammenhengende landbruksarealer eller viktige kulturlandskap.

LNF spredt boligbebyggelse er en god løsning for å legge til rette for bosetting i alle deler av kommunen. Det gir redusert belastning på infrastruktur som vei, vann og avløpssystem og offentlige tjenester ved at bebyggelsen spres utover. Det kan også redusere behovet for store investeringer i nye infrastrukturprosjekter.

Spredt bebyggelse kan bidra til å bevare større sammenhengende naturområder, noe som er viktig for biologisk mangfold, friluftsliv og landskapsverdier. Det kan også redusere presset på vernede områder og naturreservater.

Mange mennesker ønsker å bo i mindre tettbygde områder med mer plass og grøntområder rundt seg. Spredt bebyggelse kan tilby større tomter og nærhet til naturen, noe som kan forbedre livskvaliteten, og bidra til fysisk og psykisk helse for innbyggerne.

Spredt boligbebyggelse gir større fleksibilitet til å tilpasse boliger til ulike terrengforhold og lokale miljøer. Dette kan bidra til en mer variert og tiltalende byggestil som reflekterer lokale tradisjoner og behov.

Det er imidlertid viktig å balansere fordelene med spredt bebyggelse mot mulige ulemper, som økt transportbehov og utfordringer med å tilby effektive offentlige tjenester.

Vurderinger som legges til grunn for om LNF spredt boligbebyggelse er aktuelt
Fra [veilederen](#) om Planlegging for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse i landbruks-, natur-, friluftsliv- og reindriftsområder (LNFR-områder) står blant annet dette:

LNFR-område for spredt bebyggelse etter bokstav b) med tilhørende bestemmelser etter plan- og bygningsloven § 11-11 nr. 2 kan være aktuelt dersom:

- utbygging skal skje med enkeltstående bygg over lengre tid og omfanget er begrenset
- det er stor nok avstand mellom enhetene til at det kan være brukbare landbruks- friluftsliv- eller naturområder imellom dem
- det fortsatt er ønskelig at landbruksmyndighetene skal ta stilling til fradeling og bygging (jordlova skal fortsatt gjelde)
- områdets overveiende karakter er, og kan opprettholdes som, åpen og ikke tett bebygget
- det er lite utbyggingspress i området, og lokale myndigheter vurderer spredt bebyggelse som ønskelig for å øke attraktiviteten for bosetting (Jf. statlige planretningslinjer for samordnet [bolig-, areal- og transportplanlegging](#))

6.4. Næringsarealer og forretningsområder

Næringsbebyggelse

I kommuneplanen samfunnsdel – innsatsområde Arbeid og næring, står det at Hustadvika kommune sitt næringsliv skal ha god innovasjonskraft og vekstevne gjennom å tilrettelegge arealer og infrastruktur. Videre står det at Hustadvika kommune skal ha et ressursbasert næringsliv som er miljøvennlig og tilpasset kommunens egenart, basert på fiskeri og havbruk, landbruk, reiseliv og mineralressurser.

Det er behov for ledig tilgjengelig næringsarealer /-områder i Hustadvika kommune. Utnyttelse og utvidelse av eksisterende næringsarealer inkludert handelsarealer er vurdert i arbeidet med kommuneplanen. Kommunen ønsker å være tydelig på effektiv arealbruk, med en strategi for økt utnyttelse av arealene som disponeres til næring, samtidig som en unngår å utvide mer enn nødvendig.

Det er behov for fremtidige næringsområdet i kommunen. I arbeidet med kommuneplanens arealdel, er det identifisert flere mulige områder for videreutvikling av næringsbebyggelse og områder med forretning.

Eide

Det ligger et nyere industriområde sentralt i Eide. Området er attraktivt, og flere tomter er solgt i den senere tid. Feltet kan utvides noe mot vest ved seinere behov. De tre tilkomstveiene kan i så fall bare forlenges.

Steinhuggervegen

Industriaktørene i dette området har behov for økt areal og bedre vilkår for infrastruktur for framtida. Steinindustrien er en av de viktigste næringsområdene i kommunen, og er lokalisert i dette området.

Kommuneplanen legger inn en buffer mellom eksisterende industriområde, og fremtidige og eksisterende boligområde. Dette legges inn som landbruk, natur og friluftsliv (LNF).

Lyngstad

Kommunen ønsker å legge til rette for næringsområde der Gautvik steinindustri ligger i dag. Samtidig tilbakeføres arealformål «annet byggeområde» til LNF - der et gårdsbruk i full drift ligger.

Bollia

Området ved Erikli ligger i gjeldende plan som spredt ervervsbebyggelse. Kommunen ønsker å legge til rette for Kommunen ønsker å legge til rette for næring i dette området (gårdsdrift og turisme). Deler av området tilbakeføres til LNF.

Farstad

Et lite område langs fv. 663 foreslås omdisponert fra LNF til næringsbebyggelse.

Åsvegen

Området bak Klempertåsen er et sentralt og viktig område der kommunen ønsker å legge til rette for næring og industri, blant annet gjennom etterbruk av regulerte områder til steinbrudd og masseuttak. Avgrensning for området bør ligge mot Stavikvegen i sørvest, langs Klempertåsen og langs Åsvegen. Området er på omtrent 1000 daa.

Det er aktivt landbruk i området, så det er viktig at dyrkamarka ikke bygges ned til industri/næring men at etablering av nye områder skjer i samhandling med landbruket.

Sylte - Fræneidet

Hustadvika kommune ønsker å legge til rette for utviding av næringsområdet på Fræneidet. Dette er et område som ligger sentralt i kommunen, langs akse mellom Eide, Elnesvågen og Malmefjorden. Det er en fordel å utvide områder avsatt til næring der det allerede er eksisterende næring.

Valle – Aureosen

Kommunen ønsker å legge til rette for å omdisponere fra offentlig/privat tjenesteyting til næring (gamle Aureosen skole).

Forretninger

Malmefjorden – Holamyra

Her opplever kommunen stor pågang etter ytterligere areal for bebyggelse, så utvidelse av arealformålet som er her blir viktig. Området som planlegges for forretningsformål har i samarbeid med grunneiere blitt redusert og noe av det tidligere arealformålet blir tilbakeført til LNF. Forretningsområdet i Holamyra blir sentralt beliggende i regionen med attraktive tomter. Det er også kommunens vurdering at Tømmervegen vil være en god buffersone mellom bolig og forretning, i tillegg til at trafikken oppover Tømmervegen reduseres når arealformålet endres bort fra næring og til bolig.

Forslaget innebærer også å ta bort næringsområdet ved Galten (N200 og N205 i gjeldende plan) – dette skal bli boligbebyggelse i stedet.

Kolberg – Slætta

Et mindre område der gartneri/utsalg er i dag foreslås omdisponert til forretning/næring.

Helset – Jendem

Området vest for idrettsanlegget på Jendem er i dag satt av til forretning. Dette området vil kommunen omdisponeres til idrettsformål. Området øst for idrettsanlegget ønskes omdisponert til forretning.

Omdisponering til annet utbyggingsformål

To områder foreslås omdisponert fra næring/industri til boligbebyggelse, det gjelder et område på Bergset (tidligere Bergset skole), og den såkalte «hotelltomta» på yttersiden av Ergan.

Kommunen ønsker ikke industri eller næring tett på boligbebyggelse i disse områdene.

Tilbakeføring fra utbyggingsformål til landbruk, natur og friluftsområde (LNF)

Finnbukta - Lyngstad

I området Bogen, Bogneset - Finnbukta er det regulert et industriområde som ble avsatt til Norcem (sementfabrikk) for mange tiår siden. Planene er uaktuelle i dag og område er tatt i bruk til bruksformål (småbåthavn, off. badeplass, boliger og hytter) som ikke er forenlig med industriformål. Planformålet industri er foreslått tatt ut i dette området, og tilbakeføres til LNF. Delen ned mot sjøen ønskes å legges inn som småbåthavn.

Årsbogmyrene - Vevang

I eksisterende kommuneplan er Årsbogmyrene lagt ut til industri. Erfaring viser at det noen ganger kommer det forespørsler fra industrietablere som krever svært store areal. Området foreslås likevel tilbakeført til LNF.

Havner og fiskeriformål

Det er viktig å tilrettelegge for ferdsel og opphold i og ved sjøen på en hensiktsmessig måte som inviterer allmennheten til de sjønære arealer. Tiltak etter dette formålet kan i mange sammenhenger være svært konfliktfylte sett opp mot andre hensyn. Dette vurderes i konsekvensutredningen.

Harøysundbassenget videreutvikles som sentral fiskerihavn i Romsdalsregionen. I den sammenheng er det viktig at det blir foretatt mudring og utdyping flere steder i havnebassenget og særlig i innseilingen slik at dagens fiskeflåte kan trafikkere havna uten å måtte planlegge ut fra tidevanntabellen.

Den kommunale kaia på Indre Harøy er også sentral og viktig for regionens næringsliv i framtida. Det planlegges utvidet areal for lager ved denne kaia i detaljregulering for Indre Harøy.

6.5. Råstoffutvinning

Formålet råstoffutvinning omfatter blant annet

- Uttak av mineralske løsmasser (leire, silt, sand, grus, stein og blokk)
- Fastjellforekomster for produksjon av byggeråstoff og lignende formål
- Industrimineraler og malmer under råstoffutvinning

Virksomhetstyper knyttet til råstoffutvinning kan være sand- og grustak, pukkverk, steinbrudd og bergverk.

Planavklaringer om mineralske ressurser er relevant for kommuneplanens arealdel. Dette henger sammen med at kommunen sjelden kan styre uttak av mineralske forekomster, i betydningen å pålegge en aktør å etablere uttak et gitt sted. Ressurskartlegging i detalj og avklaringer med grunneier er i hovedsak overlatt til private aktører og deres markedsvurderinger.

Kommunal planlegging av mineraluttak bør derfor skje i samarbeid med mineralbransjen. Som regel vil aktuelle uttaksområder bli identifisert gjennom ønsker om arealbruksendringer i forbindelse med kommuneplanens arealdel. Kommunen har flere muligheter til å fase inn anledningen til å gi slike

innspill til arealbruksendringer i prosessen. Uansett må slike ønsker være fremmet før planforslag med konsekvensutredning legges ut til høring og offentlig ettersyn.

Kommunen har flere områder som foreslås til områder for råstoffutvinning. Det kan nevnes Stølen masseuttak på Fræneidet, nytt område ved Stavika, på Ås og ved Vestadvågen, og utviding av området til masseuttak på Hoemsneset.

I forbindelse med regulering av nye industriområder, vil det også legges til rette for uttak av masser under opparbeidelsen. På Eide er Visnes en av de største områdene med tilgjengelig masse. Kalk fra gruver i kommunen er fortsatt et viktig område for videre vekst, og benyttes i stor grad til rensing av vann og andre nye klimavennlige sammenhenger.

Temaveileder «Uttak av mineralske forekomster og planlegging etter plan og bygningsloven», gir veiledning i planlegging av masseuttak i kommuneplanens arealdel, i reguleringsplaner, i byggesaksbehandlingen og andre relevante forhold.

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/md/2011/vedlegg/veiledninger/mineralske_forekomster/temaveileder_mineral.pdf

Etter plan- og bygningsloven § 12-1 er det krav om reguleringsplan for større bygge- og anleggstiltak. De aller fleste mineraluttak omfattes i utgangspunktet av dette kravet. Hvorvidt et uttak er å oppfatte som «større», er opp til kommunens vurdering.

Hustadvika kommune ønsker å legge til rette for masseuttak da det er behov for disse ressursene i vår kommune. For å gjøre det mer forutsigbart har Hustadvika kommune satt krav om reguleringsplan ved uttak av mer enn 5.000 m³ masse. Reglene rundt innmelding om uttak, prøveuttak og driftskonsesjon hos Direktoratet for Mineralforvaltning må følges.

Hustadvika kommune er i gang med å utarbeide en egen veileder rundt temaet terrengendringer og masseuttak.

Terrengendringer er søknadspliktige tiltak, men Forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) § 4-3 punkt g) gir mineralindustrien fritak for søknadsplikt etter plan- og bygningslovens byggesaksbestemmelser, såfremt tiltakene er i samsvar med reguleringsplan og det er gitt konsesjon etter mineralloven.

Masseuttak og råstoffutvinning

Det er viktig å verne om byggeråstoff og mineraler i Hustadvika kommune. Områder med viktige mineraler og råstoffressurser kan ikke benyttes til annet formål, for eksempel massedeponi, hvis dette er til hinder for uttak av råstoffene.

Det forutsettes at tilgjengelig kartdata om grus og pukk, løsmasser og mineralske ressurser er tilstrekkelig kunnskap om råstoff og mineralforekomster i Hustadvika kommune, så det er derfor ikke gjennomført nye kartlegginger i forbindelse med kommuneplanarbeidet.

De kjente ressursene er avmerket i kommuneplanens arealdel med arealformål råstoffutvinning.

Masseuttak utenfor områder som er avsatt til råstoffutvinning, er ikke tillatt. Masseuttak til egen jord- og skogbruksdrift i LNFR-område, er derimot tillatt. Veileder H-2401 om Garden som ressurs gir kriterier for vurdering av når et tiltak kan inngå i LNFR-kategorien.

Massedeponi

Massedeponi er underlagt arealformålet «andre typer nærmere angitt bebyggelse og anlegg» jf plan- og bygningsloven §11-7 andre ledd nr 1. Med massedeponier menes all slags deponering, både midlertidig og permanent.

Deponi av jordmasser hvor etterbruken er fulldyrka jord er et underformål under arealformålet andre typer nærmere angitt bebyggelse og anlegg. Hensikten med underformålet er å legge til rette for deponering av rene jordmasser, som videre vil legge til rette for landbruket med nydyrking av fulldyrka jord. Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) del 1 kapittel 4 og veilederen «Jordmasser fra problem til ressurs» utgitt av Norsk Landbruksrådgivning/NIBIO gir veiledning innen temaet.

De kjente ressursene er avmerket i kommuneplanens arealdel med arealformål «andre typer nærmere angitt bebyggelse og anlegg» med underformål massedeponi og deponi av jordmasser.

Dagens situasjon i kommunen

I Hustadvika kommune er det få areal satt av til råstoffutvinning. Det er viktig å ta vare på de områdene vi har, og sikre oss nye areal for fremtiden.

Disse områdene er avsatt til råstoffutvinning eller lignende arealformål i gjeldende kommuneplanens arealdeler:

- Jendem, Pehjellen
- Hoemsneset
- Malme
- Malmefjorden/Rødalen
- Nås/Brandseter
- Visnes
- Hustad/Venås
- Indre Harøy

6.6. Fritidsbebyggelse, og fritids- og turistformål

Hustadvika kommune er i all hovedsak en kystkommune med kort veg mellom fjord og fjell. Turister og feriegjester kommer for å se nasjonal turistveg Atlanterhavsvegen, Trollkyrkja, Skaret, Bud og Bjørnsund. Kommunen ønsker å legge til rette for overnatting og aktiviteter da dette kan bidra til økt sysselsetting i kommunen, i tillegg til goder i form av opparbeidelse av gode rekreasjonsområder for allmennheten.

I arbeidet med kommuneplanens arealdel er fritidsbebyggelse vurdert som et tema med vekt på en vekst av fritidsbebyggelse i og rundt eksisterende hytteområder, samt fritidsbebyggelse som trer fram i form av turistformål og næringsvirksomhet.

Områder med spredt fritidsbebyggelse foreslås tatt bort fra planen, og arealene tilbakeføres til LNF.

Dagens situasjon - fritidsbebyggelse

I forbindelse med arbeidet med kommuneplanens arealdel, har administrasjonen gått gjennom alle reguleringsplaner i Hustadvika. 46 planer inneholder område for fritidsbebyggelse, der det er 283 ledige tomter (tall fra mai 2024).

Reiseliv, og fritids- og turistformål

Seks områder foreslås lagt inn som område for fritids- og turistformål.

Ved Gådalsvatnet legges et mindre område inn i planforslaget.

Vevang – område ved Kvilaren/Hågå, her ønsker kommunen å legge til rette for reiseliv og turisme med blant annet område for bobilparkering og camping. Her er det kommunedelplan for Atlanterhavsvegen som gjelder juridisk, men kommuneplanen legger føring for den videre utviklingen.

Det samme gjelder for området ved Kjekså/Bud. Sistnevnte har allerede en vedtatt reguleringsplan for området.

På Kråkholmen ved Skotten legges et lite område inn i planforslaget. På Male og i Vikan legges det også inn noen mindre områder til fritids- og turistformål.

Fritidsbebyggelse

Tre områder langs kysten foreslås lagt ut som område for fritidsbebyggelse, det gjelder et lite område ved Storholmvågen, et område mellom Hustad og Male (Hammaren), og et område på Bergset.

Innspillet som gjelder fritidsbebyggelse på Svenøya i Frænfjorden er ikke lagt inn i høringsforslaget. Dette begrunnes med at her veier friluftsinnteressene og kulturminneinteressene høyere.

Flere områder som ligger i gjeldende kommuneplan som fritidsbebyggelse foreslås tilbakeført til LNF. Det gjelder tre områder på Bolli/Lyngstad:

- Utvidelse av området som er regulert ved Storvasshågen (20 daa)
- Utvidelse av område som er regulert ved Skarholt/Akslia (76 daa)
- Område ved Haugalia langs Gådalsvegen (55 daa)

6.7. Klima-, energi-, og miljøgrep

Innen midten av dette århundret må Norge omstilles å bli et lavutslippssamfunn. Dette krever sparing og omlegging av energi i alle sektorer. Kommunene forventes å ta en aktiv rolle og være pådriver i denne omstillingen. Hustadvika kommune vil planlegge areal og transport slik at klimautslippene blir minst mulige. Vi vil benytte lovverk og utbyggingsavtaler for å redusere energibruk og klimagassutslipp fra byggene våre, og på den måten føre an lokalt. Norske kommuner har også et ansvar for tilpasning til konsekvensene av klimaendringer. Hustadvika kommune tilpasser kommuneutviklingen og tjenesteytingen til forventede klimaendringer og er spesielt oppmerksom på dette i arealplanleggingen, forvaltningen av kommunaltekniske anlegg, og i bevaringen av viktige kulturminner.

Klima, energi, natur og miljø

Det er store forskjeller i klimaet mellom ulike deler av Møre og Romsdal. Nær kysten er klimaet mildt og nedbørrikt, mens det i indre fjord- og dalstrøk er innlandsklima og liten årsnedbør. Vinterstid er middeltemperaturen rundt 0 °C ved kysten, mens det er vesentlig lavere temperatur i høyfjellet og indre dalstrøk. De høyeste temperaturene som er målt i Norge fra oktober til februar er alle observert i Møre og Romsdal. Årsnedbøren i Møre og Romsdal er beregnet å øke med omkring 15 %, med størst økning om sommeren og høsten, og da for de allerede mest nedbørrike områdene nær kysten. Det er ventet at episoder med kraftig nedbør øker vesentlig både i intensitet og frekvens.

Klimarisiko

Kommunalbankens (KBN) klimaprofil over klimarisiko i kommunene forteller at for Hustadvika kommune vil klimaendringene medføre økt sannsynlighet for kraftig nedbør, regnflom, skredfare, og stormflo. Det vil også være en mulig økt sannsynlighet for tørke, isgang, snøskred og kvikkleireskred.

For kystkommuner er særlig havnivåstigning en kilde til klimarisiko. Veier, bygninger og infrastruktur kan oversvømmes, særlig ved høyvann eller stormflo. Ifølge Norsk Klimaservicesenter vil havnivået øke med 74 cm innen 2090 dersom vi ikke får gjort noe med klimaendringene.

KPI-analysen gjennomført i samarbeid med Møre og Romsdal fylkeskommune viser at Hustadvika kommune har utfordringer knyttet til overvåkningssystemer for vann- og avløp (IKT), transport og elektrisitet, samt mangelfulle risiko- og sårbarhetsanalyser. Kommunene må forebygge at uønskede hendelser skjer, og være rustet til å håndtere klimaendringer og akutte kriser. Hustadvika kommune må forberede seg på klimaendringene som kommer.

Klimagassutslipp

Klimagassutslippet i 2030 skal ifølge klimaloven være redusert med minst 55 prosent sammenlignet med referanseåret 1990. Fylkesplanen sier at Møre og Romsdal skal bidra til 55 prosent kutt i ikke-kvotepiktig sektor. Kommunenes arbeid er avgjørende for å nå disse målene. Hustadvika kommune ønsker å gå foran, være en aktiv bidragsyter og setter seg derfor ambisiøse mål. Hustadvika kommune skal bidra til minst 55 prosent kutt av klimagassutslipp innen 2030, sammenlignet med referanseåret 2009. Hustadvika sine største utslippskilder i 2020 var fra jordbruk (44%), sjøfart (31%), veitrafikk (14%) og annen mobil forbrenning (9%).

Energi

Kraftnettet i Hustadvika kommune er eid og drevet av Elinett AS. Energiforbruket i Hustadvika kommune er i hovedsak basert på elektrisitet, med noe innslag av andre energikilder. Dette er knyttet til oppvarming av hytter og husholdninger, samt forbruk av andre energivarer i industri.

Naturens tilstand

Hustadvika kommune har en variert natur med områder fra hav og fjord til fjell, med store naturmiljøverdier knyttet til både landjorda og det marine miljøet. Naturområdene har viktige funksjoner som leveområder for planter og dyr, og for mennesker i forhold til rekreasjon og friluftsliv. Flere typer natur har en spesielt viktig funksjon i demping av effektene fra menneskeskapte klimaendringer.

Bevaring av natur og biologisk mangfold er viktig både på kort sikt og i et generasjonsperspektiv. Fylkesplanen sier at Møre og Romsdal skal forvalte sjø- og landarealene slik at vi hindrer unødvendige landskapsinngrep. Vi skal ha god tilstand på økosystemene både på land og i vann, stanse tap av naturtyper og arter, og bevare viktige landskap og kulturmiljø.

Rent og trygt drikkevann

Fra nasjonale forventninger:

Kommunene har ansvar for å sikre husholdningene og næringslivet tilgang på tilstrekkelige mengder helsemessig trygt drikkevann. Dette er en forutsetning for god helse og et velfungerende samfunn. Sikring av drikkevannskilder og areal til infrastruktur for vannforsyning og avløp, er derfor en viktig del av kommunale planer. Vannforekomster som benyttes til vannforsyning må beskyttes mot forurensning med hensynssoner med tilhørende planbestemmelser. Dette kan også bidra til å redusere behovet for rensing ved produksjon av drikkevann.

Overvannshåndtering

Overvannshåndtering er en viktig del av arealplanleggingen for å sikre at kommunen kan håndtere nedbør på en effektiv og bærekraftig måte, spesielt med tanke på klimaendringer og økende nedbørmengder. Kartlegging av eksisterende sårbarheter og risiko knyttet til overvann, inkludert

områder som er utsatt for flom, erosjon eller oversvømmelser må gjennomføres. Dette identifiserer områder som krever spesiell oppmerksomhet i planleggingen.

Der områder settes av til utbygging, må denne ta hensyn til overvannshåndtering. Områder som er spesielt utsatt for flom må unngås. I bestemmelsene kan kommunen sette krav til tiltakshavere om at utbyggingsprosjekt må inkludere tiltak for overvannshåndtering i sine planer. Dette kan omfatte etablering av regnbed, fordøyingsystem, grønne tak, og overflater som reduserer overvannets påvirkning i avløpssystemet. Disse tiltakene kan hjelpe kommunen med å legge til rette for en mer bærekraftig og robust overvannshåndtering som bidrar til å redusere flomrisiko og beskytte lokalsamfunnet mot konsekvensene av ekstremvær og klimaendringer.

6.8. Sikkerhet og beredskap

Kommunen har en plikt til å ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet. Plikten omfatter kommunen som myndighet innenfor sitt geografiske område, både på land og ved sjøen, som virksomhet og som pådriver overfor andre aktører.

Hustadvika kommune arbeider systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhet på tvers av sektorer i kommunen. Målet er å redusere risiko for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier. Kommunens beredskap er basert på en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, hvor sannsynligheten for uønskede hendelser og konsekvenser av disse vurderes.

En viktig del av beredskapsarbeidet er å identifisere og iverksette forebyggende tiltak. Noe av det som treffer oss er vanskelig å forutse og planlegge for. Da er det viktig at vi som organisasjon evner å omstille oss, og løse disse oppgavene.

6.9. Folkehelse og sosial bærekraft

Befolkningens helse og livskvalitet, og en rettferdig fordeling av denne, er avgjørende for bærekraften i et samfunn. Kommunene er pålagt å fremme folkehelse gjennom folkehelseloven. Folkehelsearbeid innebærer å svekke det som medfører helsefare, og styrke det som bidrar til bedre helse. Oppgavene omfatter forebygging av psykisk og somatisk sykdom, legge til rette for trivsel og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen. Innsatsen skal også bidra til utjevning av sosiale forskjeller som direkte eller indirekte påvirker helsen. Folkehelsearbeidet i Hustadvika kommune har som mål å skape gode levekår for innbyggerne og forme et lokalsamfunn som er godt å bo i hele livet. Viktige stikkord er fellesskap, trygghet, inkludering og deltakelse i lokalsamfunn, arbeidsliv og kulturliv.

Kommunene er pålagt å fremme folkehelse gjennom folkehelseloven. Folkehelsearbeidet i Hustadvika skal bidra til å fremme befolknings helse og livskvalitet. Noen av de sentrale fokusområdene er tilrettelegging for fysisk aktivitet gjennom å sikre grøntområder, sammenhengende gang- og sykkelveger og idrettsanlegg, tilgjengelighet og inkludering. Videre er miljøfokus som ren luft og vann, støyreduksjon spesielt i boligområde, og klimaresiliens der vi planlegger for klimatilpasning og reduserer sårbarhet for ekstreme værhendelser. Planlegging av variert boligtilbud, sosiale møteplasser og trygge nærmiljøer er også sentralt. Tilgjengelig offentlig transport og trygg skoleveg bidrar også med å skape et helsefremmende miljø som støtter innbyggernes trivsel og livskvalitet.

6.10. Kultur, friluftsliv, idrett og idrettsanlegg i kommuneplanen

Folket i Hustadvika benytter i økende grad utfartsområder og fjellområder til trim og rekreasjon. I et folkehelseperspektiv er tilrettelegging for friluftsliv og turstier særlig viktig. Men det som viser seg som en utfordring, er de belastningene/slitasken på terrenget som den økte bruken fører med seg.

Terrenget i fjellområdene er ofte vått, og mye trafikk fører derfor til at de gamle turstiene både blir til store, brede stier, bekkefar og myrlendte område.

Bygging av turveger med tilhørende klopper og grøfter er derfor ikke bare et tiltak for turgåere, men rett og slett tiltak for å ta vare på naturen i det lange løp. På en del stier/utfartsområder er slitasjen allerede så stor at avbøtende tiltak er helt nødvendig.

Tilrettelegging av turveger skal skje så skånsomt som mulig og inngrepene skal være mest mulig tilpassa terrenget. Behovet for parkeringsareal (samt sanitærfasiliteter) i tilknytning til utfartsområdene er også en stor utfordring. Her ser vi klare behov på de mest besøkte plassene.

Innenfor området friluftsliv, har vi i kommunen mange muligheter og utfordringer. Hustadvika kommune har i mange år satset på utbygging av turveger og turstier i utfartsområder og inn mot fjellområder.

Prosjekt som Vikan tursti, Vevang kultursti og Tornes tursti, er eksempel på etableringer som skaper ny/økt aktivitet. Dette er både et folkehelseiltak og et tiltak som får flere til å benytte seg av og bli glad i naturen. Utbygging og slik tilrettelegging har blitt en stor suksess, og turvegene har flere hundre brukere i løpet av uka.

Fremover vil det være fokus på universell utforming av turområder/turstier, slik at flere brukergrupper kan komme seg på tur.

Når det gjelder større idrettsanlegg i kommunen, har kommunen vurdert ulike alternativ for en større idrettshall i Elnesvågen og i Malmefjorden. Mindre idrettsanlegg som er under utbygging eller planlegging, ligger stort sett innenfor regulerte areal avsatt til formålet.

Hustadvika er i gang med en kategorisering av turvegene/turstiene i kommunen.

Kategorisering av turstier/-veger

Kategori A

Definerer turveger med maks bredde på 2,5 meter. Turvegene er traseer tilrettelagt for ferdsel til fots – eventuelt med sykkel, hest, rullestol, barnevogn eller liknende. Turvegene har stor grad av opparbeiding og gir god framkommelighet. Turvegene tåler kjøring med maskiner for vedlikehold og de skal ha et fast toppdekke som gir jevn overflate. Turvegene skal i størst mulig grad være for helårsbruk, og gjerne kan ha belysning der dette er formålstjenlig.

Kategori B

Definerer turstier for ferdsel til fots med en maksbredde på 1-1,5 meter. Stiene skal være ryddet for vegetasjon, men med liten grad av opparbeiding av grunnen. Bruk av duk og grus.

Kategori C

Definerer turstier for ferdsel til fots med en bredde på ca. 0,5 meter. Stiene skal være ryddet for vegetasjon, men uten annen opparbeiding av grunnen enn korte parti med klopper i stein eller tre.

Turstier, friområder og turdrag

Hustadvika kommune er i gang med å kartlegge turstier, og se ferdselsårer i naturen i en større sammenheng. Friluftslivets ferdselsårer er viktige for generell økt bruk av naturen for folk i alle aldre, og spesielt for å sikre snarveier og tråkk for barn og unge. Det er også positivt om vi kan knytte sammen ferdselsårer som ligger nær hverandre, til større sammenhengende turdrag. I planperioden ser vi behov for at en del slike prosjekter kan gjennomføres.

Gådalsvatnet rundt

Dette er en turveg i kategori A. Vil følge stien som allerede ligger langs sjøen i den sørlige delen. Restaurering av gammel turveg, og åpne opp igjen et turområde som har grodd igjen. Kan brukes til sykkeltur (sykkelritt) og for ridning. Dette er både en rundtur og utgangspunkt for turen på Melen.

Vevang kultursti – Hågå

Fullføre stien bortover mot Gjengstøvegen og etter hvert videre bort til Vevang Kultursti. Dette er en turveg i kategori B. Det mangler forbindelse fra Hågå til Gjengstøvegen.

Gunnadalen

Sammenhengende sti mot Snipa, samt P- plass ved Brandsetra. Dette er en turveg i kategori A og B. Her trengs det areal til parkeringsplass for det planlagte turdraget vi kaller for Atlanterhavseggen. Stor trafikk går allerede opp på Blåfjellet og Snipa via denne stien. Dagens parkering skjer på grunneiers innmark. Her foreslås det et nytt parkeringsområde i sammen med grunneier. Foreslått areal er i LNF-område.

Fra Brandsetra trengs det å knytte sammen stiene/gamle seterveger til vegen som går opp på Snipa, etter at den kommer ut fra gruvegangene. Dette er viktig for å lage en trase som gjør at folk som skal gå Atlanterhavseggen ikke trenger å gå inn i gruvene for å komme seg ned til parkeringsplassen på Brandsetra.

Male – Askevågen kyststi og parkering ved Maleremmen Museum

Romsdalsmuseet eier Maleremmen Museum, og de har i sin utvikling av museet behov for å anlegge en utvidet p-plass for besøkende. I dag er det anlagt en grusplass med plass til ca 5 biler, som er etablert på annen grunneier. Romsdalsmuseet er i dialog med grunneieren om å fortsatt få bruke området og/eller kjøpe denne biten. Behovet er likevel å få anlagt en større p-plass på egen grunn, med plass til turistbusser (parkering og snuplass) og flere biler. Tilkomst via eksisterende parkeringsplass.

Turdraget i Askevågen

Askevågen er i Hustadvikas reiselivsplan pekt som et viktig satsingsområde for opplevelsesturisme og friluftsliv. I samarbeid med Romsdalsmuseet og andre aktører, vil området kunne bli et godt besøkt reisemål. Det er ønskelig å legge til rette for aktiviteter, og særlig en tursti som kan romme både utsiktspunkter ved sjøen, Maleremmen museum og gjerne også gravrøysene ute ved Malefeten. (Dette berører mange grunneiere.) Dette er en turveg i kategori B og C.

Ved gravrøysene mangler vi parkering og stoppmuligheter for turister, som igjen skaper mange trafikkfarlige situasjoner. Ved å anlegge parkering og turutgangspunkt for turen ved Maleremmen museum, kan vi få folk til å bli lenger i området og bevege seg mer til fots. Her trengs det derfor å binde sammen gamle gårdsveger og stitråkk for å lage en helhet, og aller helst en runde. Merking og skilting må også på plass, samt en trygg og naturlig måte å ta seg gjennom gravrøysområdet på.

Skytebaner

Hustadvika kommune har mange aktive skytterlag, jaktlag og jegere - samt to svært aktive Jeger- og Fiskerforeninger. Skytebaner er viktige anlegg for jakt- og skyteinteresserte for å ha gode muligheter til skytetrening rundt om i kommunen.

Disse skytebanene omtales i kommuneplanen, og ønskes å beholde/sikres:

Skotten skytebane

Her ligger det inn støysone i kommuneplanen, men ikke arealformål. Må tilrettelegge for trygg ferdsel for folk og dyr på vegen som fører opp til Skottenvatnet/Melen.

Hustad Skytebane - Skarset

Anlegget ligger ikke inne i kommuneplanen, og er heller ikke regulert. Banen er vesentlig oppgradert og fornyet de siste 5 årene, er offentlig godkjent og har fått spillemidler.

Skytebaner som allerede har arealavklaring

For Finnsetra skytebane og Malmedalen skytesenter er reguleringsplaner på plass. Hoem skytebane ligger inne i gjeldende kommuneplan, men er ikke regulert. Banen er i bruk som lokal skytebane for trening/øving og oppskyting.

Idrettsanlegg

Behovet for bedre hallkapasitet og ny kunstgressbane i Elnesvågen er stort. Behovet er godt belyst av Idrettsrådet, som også har kommet med forslag til areal. En flerbrukshall og ny kunstgressbane i Elnesvågen ønskes, gjerne samlokalisert i en av disse arealene.

Det er flere forslag til areal for idrettsanlegg, og flere av dem er også vurdert i konsekvensutredningen. Det gjelder foreslått areal øst for Dalelivegen i Elnesvågen der det i dag er LNF, et område vest i det regulerede område på Dalemyra bransjesenter (forretning/kontor), og omdisponering av areal regulert til hestesport.

I tillegg foreslår idrettsrådet en utbygging ved Frænahallen. Dette arealet er allerede satt av til offentlig/privat tjenesteyting i kommuneplanen.

På Jendem ønsker kommunen en utvidelse av gjeldende idrettsanlegg, i området mot vest og grensen til nabokommunen Aukra. Dette er et område i kommunen som har tett kontakt med bygda på andre siden av kommunegrensen.

6.11. Kulturminne, kulturmiljø og kulturlandskap i kommuneplanen

I Hustadvika kommune er det mange kulturminner, særlig fra før-reformatorisk tid, og som er automatisk fredet. Disse finner vi særlig i de ytre deler av kommunen (langs kysten). Mange steder inngår de som viktige elementer i kulturmiljø, sammen med nyere tids minner, som steingarder og bygninger.

Kulturminnelova av 9. juni 1978, definerer kulturminner og kulturmiljø som alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter det er knyttet historiske hendelser, tro eller tradisjon til. Med kulturmiljøer menes områder hvor kulturminner inngår som del av en større helhet eller sammenheng. Kulturminner og kulturmiljøer med deres egenart og variasjon skal vernes både som del av vår kulturarv og identitet og som ledd i en helhetlig miljø- og ressursforvaltning.

Det er et nasjonalt ansvar å ivareta disse ressurser som vitenskapelig kildemateriale og som varig grunnlag for nålevende og fremtidige generasjoners opplevelse, selvforståelse, trivsel og virksomhet.

Automatisk fredete kulturminner

Automatisk fredete kulturminnene er fredet med hjemmel i kulturminneloven. Dette er faste og løse kulturminner fra før 1537, samiske kulturminner fra 1917, erklært stående byggverk fra perioden 1537-1649, skipsfunn eldre enn 100 år og mynter fra før 1650.

I Hustadvika kommune er det i kulturminnedatabasen Askeladden per 25.06.2024, registrert 921 automatisk fredete kulturminner (lokaliteter og enkeltminner). Det registrert 78 automatisk fredete kulturminner fra steinalder, 17 fra bronsealder, 282 fra jernalder og 12 fra middelalder. Videre er 383 definert som å være fra bronsealder-jernalder, 1 fra jernalder-middelalder, 1 fra vikingtid-middelalder og 129 fra førreformatorisk tid. I tillegg er det 2 automatisk fredete kulturminner fra

1600-tallet, 4 fra 1700-tallet, 7 fra 1800-tallet og 4 fra 1900-tallet. 1 er angitt å ha uviss tid, men er definert som automatisk fredet. Alle automatisk fredete kulturminner er ivaretatt med hensynssone d) i plankartet til kommuneplanens arealdel (H730). Enkelte har også hensynssone c) for å ivareta kulturmiljøet rundt kulturminnet (H570). Hensynssonene har fått bestemmelser og tilhørende retningslinjer i kommuneplanens arealdel.

Av de automatisk fredete kulturminnene i Hustadvika kommune kan en trekke frem (Regional delplan for kulturminne i Møre og Romsdal):

- Ørjavik, nausttuft – båtstø-anlegg fra vikingtid-middelalder (H730_73 og H570_51)
- Gaustad, gravfelt – gravfelt fra bronsealder-jernalder (H730_77)
- Kistegravene på Visnes – gravfelt fra bronsealder-jernalder (H730_67 og H570_52)
- Vevang, Rullarsteinshågen – gravhaug fra bronsealder-jernalder (H730_7 og H570_1)
- Talstadvannet (Bjørnsnøs) – bergkunst fra bronsealder-jernalder (H730_100)
- Tornes – gårdsanlegg fra jernalder-middelalder (H730_151)
- Aslaksteinen bygdeborg – forsvarsanlegg fra folkevandringstid/uviss tid (H570_75)
- Malefeten gravrøyser – gravfelt fra bronsealder-jernalder (H730_196-200 og H570_117)
- Sandvikhagen gravminner – gravfelt fra bronsealder-jernalder (H730_185)
- Hogsneset, Nerland – gravminner fra jernalder (H730_176-181 og H570_118)
- Havnes, gravrøyser – gravminner fra bronsealder-jernalder (H730_141-145 og H570_92)
- Kjørsvik, gravrøyser – gravminner fra bronsealder-jernalder (H730_28-30 og H570_93)
- Klempertåsen øydegard – gårdsanlegg fra jernalder-middelalder (H730_17)
- Bud kirkested – kirkested fra middelalder (i gjeldende reguleringsplan)
- Vågøy kirkested – kirkested fra middelalder (H730_227 og H570_85)
- Skipsfunn langs Hustadvika (flere langs kysten)
- Kavlvæg Bud-Hustad – veianlegg fra vikingtid-middelalder (H730_160)

Kulturminner fredet etter kulturminneloven §§ 15, 19, 20 og 22a

Departementet kan frede byggverk og anlegg eller deler av dem av kulturhistorisk eller arkitektonisk verdi, og vedta forskrift om fredning av slike byggverk og anlegg med videre som er nevnt i statens eie. Departementet kan også frede et område rundt et fredet kulturminne og skipsfunn så langt det er nødvendig for å bevare virkningen av kulturminnet i miljøet eller for å beskytte vitenskapelige interesser som knytter seg til det. Et kulturmiljø kan fredes av Kongen for å bevare områdets kulturhistoriske verdi. Fredningen kan omfatte naturelementer når de bidrar til å skape områdets egenart.

Det er ett kulturminne i Hustadvika kommune som er forskriftsfredet; Atlanterhavsvegen, og to som er vedtaksfredet; Kvitholmen fyrstasjon og Losstasjon på Teistklubben. Melen varde er registrert som at fredningssak pågår.

Atlanterhavsvegen ble 21.10.2022 forskriftsfredet etter Kulturminnelovens § 22a om fredning av byggverk og anlegg i statens eie. Fredningen omfatter vegstrekningen med sju bruer. Formålet er å bevare vegen som eksempel på en kystriksveg fra 1980-tallet, tilpasset det åpne landskapet ytterst i havgapet med bruer som krysser over flere øyer og holmer. Fredningen skal sikre og bevare vegens karakter, samt opplevelsen av vegen i landskapet og fra havet.

Kvitholmen fyrstasjon står registrert vedtaksfredet fra 15.06.2015. Formålet med fredningen av Kvitholmen fyrstasjon er å bevare et kulturhistorisk og arkitektonisk verdifullt bygningsanlegg tilknyttet sjøfart, fyrvesen og kystkultur med fyrtårn og øvrige bygninger på fyrstasjonen og området rundt fyrstasjonen.

Losstasjonen på Teistklubben står registrert som fredet fra 15.06.2015. Losvirksomhet og kombinasjonsdrift var en vanlig levevei i regionen vår, og en rekke forskjellige virksomheter har vært knyttet til Teistklubben; jordbruk og fiske, fiskeforedling (klippfisk) og tranproduksjon. Videre har stedet hatt egen smie og losstasjon. Det har vært drevet kombinasjonsbruk på øya siden 1700-tallet. Bygningsmiljøet består av våningshus, båthus, naust, salteri, stabbur, løe, utedo og loshytte.

Melen varde er et viktig trigonometrisk punkt brukt i kartlegging og oppmåling av Norge siden 1942. Melen er et førsteordenspunkt i det landsdekkende førsteordensnett. Formålet med fredningen er å bevare Melen som et kulturminne representativt for den statlige oppmåling av Norge.

Utvalgte kulturminner og kulturmiljøer fra nyere tid

Regional delplan for kulturminne i Møre og Romsdal ble vedtatt i 2015 og bidrar til å utvikle strategier for forvaltning, formidling og bruk av kulturarven i Møre og Romsdal. Planen gir en presentasjon av et utvalg av viktige automatisk fredete kulturminner og en oversikt over kulturminner fra nyere tid som har regional og nasjonal verdi. Planen legges til grunn for fylkeskommunens innspill til kommunal planlegging og elles for prioritering av vernetiltak, restaureringsarbeid, formidling og tilskuddsforvaltning. Kommunene er oppfordret til å ta oversikten over kulturminner og kulturmiljøer av regional og nasjonal verdi inn i kommuneplaner og detaljplaner.

Utvalgte kulturminner i Regional delplan for kulturminner (uten automatisk fredete) er:

- Atlanterhavsvegen – nasjonal verdi (H570_1-4)
- Kvitholmen fyr – nasjonal verdi (H570_65)
- Strømsholmen, kystmeldestasjon – nasjonal verdi (H570_49)
- Svanviken landbr./institusjon – nasjonal verdi (H570_54)
- Teistklubben losstasjon – nasjonal verdi (H570_63)
- Bjørnsund, Hammerøya – nasjonal verdi (H570_103-108)
- Bud kirke – nasjonal verdi (I gjeldende reguleringsplan)
- Vågøy kirke – nasjonal verdi (H570_85)
- Strømsholmen handelssted – regional verdi (i gjeldende reguleringsplan)
- Storlands kobbermine, Visnes – regional verdi (H570_33)
- Nordmøre feltspadbrud – regional verdi (H570_34-35)
- Einsetvågen, utskiping tømmer – regional verdi (H570_54)
- Ugelstad-/Gaustadnausta – regional verdi (H570_53)
- Smørholmen fiskevær – regional verdi (H570_49)
- Vevang tettsted – regional verdi
- Eide kirke – regional verdi (i gjeldende reguleringsplan)
- Gaustad kirke – regional verdi (H570_36)
- Vevang Heeres-Küsten-Batterie – regional verdi (H570_25)
- Vevang losjehus – regional verdi (H570_37)
- Bjørnsund fiskevær – regional verdi (i gjeldende reguleringsplan)
- Bud fiskevær og havn – regional verdi (i gjeldende reguleringsplan)
- Myrbostad prestegård – regional verdi (i gjeldende reguleringsplan)
- Notholmen, notnaust – regional verdi (H570_116)
- Bjørnsund fyrstasjon – regional verdi (i gjeldende reguleringsplan)
- Maleremma fiskergårdsbruk – regional verdi (H570_76)
- Vikan handelssted – regional verdi (H570_77)
- Harøysundet – regional verdi (H570_100)

- Steingarden på Melen – regional verdi (H570_39)
- Dalset gård – regional verdi
- Malmesetra/Skitnessetra – regional verdi (i gjeldende reguleringsplan)
- Rødalssetra – regional verdi (H570_30)
- Vågsetersmia, Elnesvågen – regional verdi (i gjeldende reguleringsplan)
- Auresaga, Aureosen – regional verdi
- Helsetsaga, Helset – regional verdi (H570_40)
- Moaelva, Mølleanlegg – regional verdi
- Hustad kirke – regional verdi
- Myrbostad kirke – regional verdi (i gjeldende reguleringsplan)
- Vågøy, prestestove – regional verdi (H570_85)
- Ergan kystfort, HKB 17/976 Bud, – regional verdi (i gjeldende reguleringsplan)
- Radaren ved Kjeksa – regional verdi (H570_66)
- Bud prestegård – regional verdi (i gjeldende reguleringsplan)
- Malme skole – regional verdi

Kulturlandskap

Landskapet er som en levende historiebok. Det forteller om liv og virksomhet i Norge slik det en gang var, om endringer gjennom tidene, og om hvordan det er i dag. Spor etter mennesker finnes overalt i landskapet – i det åpne jordbrukslandskapet, i skog og mark, på fjellet og i byer og tettsteder.

For å bidra til å ta vare på, og opplyse om, nasjonalt viktige landskap har Riksantikvaren utarbeidet en landsomfattende oversikt: Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA). Hustadvika sitt kystlandskap er en av de kulturhistoriske landskapene som er av nasjonal interesse i Møre og Romsdal.

Fra KULA-rapporten: Landskapet langs Hustadvika er sårbart for flere ulike påvirkninger. Særsilt sårbart er det for større infrastrukturtiltak, som for eksempel utbygging av vindkraft, kraftlinjetraseer eller etablering av hyttefelt. Slike inngrep vil kunne forringe den visuelle opplevelsen av et åpent kystlandskap. Særpreget i bygningsstrukturen er sårbart for endring og nyetableringer. Plassering og utforming av evt. nye bygninger bør ikke svekke opplevelse av kystlandskapet og de maritime kulturminne som inngår i dette.

For å ta vare på verdiene, ta hensyn til det som landskapet er sårbart for, og sette rammer for arealbruken, kan det være aktuelt å syne heile eller deler av landskapet i kommuneplanens arealdel som hensynssone c) med særskilt omsyn til landskapet. Retningslinjer til hensynssonen og generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel kan legge føringer for hvordan kommunen ønsker at landskapet skal forvaltes.

7. Beskrivelse av arealformålene i kommuneplanen

7.1. Boligbebyggelse

Ifølge arealregnskapet er 3014 dekar satt av til boligbebyggelse i Hustadvika kommune. Av dette er 729 dekar i planreserve, med andre ord gjenværende utbyggingspotensial i byggeområder.

Følgende områder er tatt inn som boligbebyggelse, til sammen 421,5 dekar:

- Eide- Krakelivegen
- Vevang - Skolevegen
- Vevang- Gjengstøvegen
- Farstad - Solvang
- Bergset – gamle skoletomta
- Bud - Vikavegen
- Stavik - Storvikvegen
- Haukås - Eidem
- Haukås - Hatlebakken
- Haukås – Øvre Haukåsvegen
- Haukås – utvidelse av Dalelia mot øst
- Malmefjorden - Tømmervegen
- Helset – Jendem

I tillegg er regulert boligfelt i Vikan tatt ut, det er et område på 60 dekar som tilbakeføres til LNF. Det samme gjelder en av områdene satt av til boligbebyggelse på Elnestangen. Området lengst ut tilbakeføres til landbruks-, natur og friluftsmål. Her er det natur og friluftsverdiene som prioriteres, og de to andre områdene som videreføres er vurdert tilstrekkelig reserve for boligbebyggelse langt fram i tid.

Summen av planforslagets boligformål legger opp til stor vekst i antall innbyggere. Kommunen har allerede en betydelig arealreserve i eksisterende ubebygde tomter. Prognoser for befolkningstallet i 2050 tilsier en marginal nedgang i folketallet. Den store boligreserven tilsier at kommunen ikke har behov for alle de nye boligarealene som er spilt inn.

Flere av nye boligformålene har kort avstand til tjenester og servicetilbud, arbeidsplasser, skoler, barnehager, idrettsanlegg og kulturaktiviteter, noe som stimulerer til økt bruk av kollektiv, sykkel og gange. Det gjelder områdene i Eide, i Bud, i Elnesvågen, i Malmefjorden og på Jendem.

Området på Vevang langs Gjengstøvegen er et større område (145 dekar) satt av til boligbebyggelse og som ikke er i kort avstand til slike tjenester og tilbud som nevnt overfor. Likevel er dette med i planforslaget, da dette er et område som oppleves attraktivt ytterst ved Hustadvika med under en times pendleravstand til både Molde og Kristiansund.

De andre områdene er omdisponeringer fra næring eller industri i områder nært etablerte boligområder, og det er vurdert positivt at disse områdene blir boligbebyggelse i stedet.

7.2. Fritidsbebyggelse

Ifølge arealregnskapet er 1014 dekar satt av til fritidsbebyggelse i Hustadvika kommune. Av dette er 474 dekar i planreserve, med andre ord gjenværende utbyggingspotensial i byggeområder.

Følgende områder er tatt inn som fritidsbebyggelse, til sammen 26 dekar:

- Farstad – Storholmen

- Hustad – Malevegen (Hammaren)
- Bergset

7.3. Forretninger

Ifølge arealregnskapet er 140 dekar satt av til forretning i Hustadvika kommune. Av dette er 31 dekar i planreserve, med andre ord gjenværende utbyggingspotensial i byggeområder.

Følgende områder er tatt inn som forretning, til sammen 70 dekar:

- Malmefjorden - Holamyra
- Kolberg - Slætta
- Helset - Jendem

7.4. Offentlig eller privat tjenesteyting

I Hustadvika kommune er det en rekke områder satt av til offentlig eller privat tjenesteyting. Disse er en videreføring fra gjeldende kommuneplan.

7.5. Fritids- og turistformål

Ifølge arealregnskapet er 146 dekar satt av til fritids- og turistformål i Hustadvika kommune.

Følgende områder er tatt inn som fritids- og turistformål, til sammen 67,5 dekar:

- Bollia - Gådalsvatnet
- Vevang - Hågå
- Skotten - Kråkholmen
- Male - Askevågen
- Vikan - Soløya

Området i Bud – Kjekså er med i vurderingene (ikke med i totalen dekar), men det er allerede en vedtatt reguleringsplan for denne bobil/campingplassen.

Det har kommet inn flere innspill som gjelder omdisponering av areal der kommunedelplan Atlanterhavsvegen gjelder. De andre innspillene som er kommet inn ønsker kommunedirektøren skal vurderes i en egen revidering av kommunedelplanen for Atlanterhavsvegen.

7.6. Råstoffutvinning

Hustadvika kommunen vil legge til rette for råstoffutvinning. Formålet råstoffutvinning omfatter blant annet:

- Uttak av mineralske løsmasser (leire, silt, sand, grus, stein og blokk)
- Fastfjellforekomster for produksjon av byggeråstoff og lignende formål
- Industrimineraler og malmer under råstoffutvinning

Virksomhetstyper knyttet til råstoffutvinning kan være sand- og grustak, pukkverk, steinbrudd og bergverk.

Disse områdene er avsatt til råstoffutvinning eller lignende arealformål i gjeldende kommuneplanens arealdeler:

- Jendem, Pehjellen
- Hoemsneset
- Malme
- Malmefjorden/Rødalen

- Nås/Brandseter
- Visnes
- Hustad/Venås
- Indre Harøy

Områder med vedtatt reguleringsplan

Av disse har Hustadvika følgende masseuttak med vedtatt reguleringsplan:

Navn	Lokasjon	Reguleringsplan	Vedtatt	Status drift
Visnes Kalk	Visnes	Detaljregulering for Visnes Kalk- og Marmorbrudd. Visnes kalk del 1	26.09.2013 25.09.1996	Aktiv drift
Nås Kalksteinbrudd	Nås	Nås Kalksteinbrudd	08.05.2001	Aktiv drift
Brandseter	Nås	Reguleringsplan for Brandseter	26.06.2007	Aktiv drift
Ås Steinbrudd	Ås	Detaljregulering for Ås Steinbrudd	22.03.2018	Aktiv drift
Pehjellen masseuttak	Jendem	Detaljregulering Jendem - Pehjellen massenuttak	14.11.2011	Aktiv drift

Kommunens fremtidige masseuttak

Planforslaget øker areal for råstoffutvinning med 360 dekar dekar:

- Vestadvågen - Råkhaugen
- Stavika - Skråbakken
- Stavik - Åsvegen
- Fræneidet - Stølen
- Hoem – Hoemsneset

Fremtidige masseuttak og forhold til reguleringsplan og kommuneplanens arealdel

Navn	Lokasjon	Status reguleringsplan	Status kommuneplanens arealdel
Indre Harøy	Indre Harøy?	Under utarbeidelse	Reguleringsplan skal gjelde
Hoemsneset	Hoem	Under utarbeidelse	Deler av området har formål råstoffutvinning. Utvidelse av området er lagt inn i høringsforslaget
Kjørsvika - Skråbakken	Kjørsvika/ Stavika	Under utarbeidelse	Lagt inn i høringsforslaget
Stølen	Fræneidet	Under utarbeidelse	Lagt inn i høringsforslaget
Sande grustak	Malmeskiftet	Ingen prosess igangsatt	Området er avsatt til fremtidig næring, med vilkår om masseuttak av sandforekomster først.
Stavik - Åsvegen	Ås	Ingen prosess igangsatt	Lagt inn i høringsforslaget
Vestadvågen - Råkhaugen	Gule	Ingen prosess igangsatt	Lagt inn i høringsforslaget

7.7. Næringsbebyggelse

Hustadvika kommune har 3384 dekar avsatt til næringsbebyggelse i gjeldende arealdel. Av dette er 1798 dekar i planreserve, med andre ord gjenværende utbyggingspotensial i byggeområder.

De største områdene i Vestavågen i Harøysundet, vest for Eidem, Dalemyra, Varholen, Nås, Eide og Visnes.

Følgende formål er tatt inn:

- Lyngstad
- Bollia - Erikli
- Farstad - Stemmavegen
- Åsvegen
- Sylte - Fræneidet
- Valle – Aureosen

Det største området er ved Åsvegen bak Klempertåsen. Det er totalt på 1000 dekar, der omdisponering fra LNF er på 820 dekar. Området ved Erikli er på 17 dekar (omdisponert fra LNF-spredd næring), og på Fræneidet er det snakk om 86 dekar.

Samlet utgjør disse feltene 1284 dekar nytt næringsformål.

Ifølge kommuneplanveilederen (2021) omfatter næringsbebyggelse kontor, hotell, overnatting, bevertning, industri-, håndverks- og lagervirksomhet, bensinstasjon, vegserviceanlegg og annen næringsvirksomhet som ikke er angitt som eget formål.

Samtidig legges det inn i planforslaget tilbakeføring av 430 dekar fra industri til LNF på Årsbogmyrene på Vevang. I tillegg er et område på Lyngstad foreslått omdisponert fra utbyggingsformål til LNF, det er 123 dekar.

7.8. Idrettsanlegg

Gjeldende arealdel har 214 dekar avsatt til idrettsanlegg. Planforslaget øker areal for idrettsanlegg på 110 dekar til 324 dekar.

Områdene som er konsekvensutredet og en del av planforslaget:

- Haukås – Dalelia, idrettshall
- Skarset, skytebane
- Skotten – Stemmavegen, skytebane
- Helset – Jendem, utviding av område ved Ekko/Aureosen

Områder som er konsekvensutredet, men som ikke er en del av planforslaget:

- Haukås – Dalemyra
- Myrbostad
- Malmefjorden - Tømmervegen

7.9. Andre typer nærmere angitt bebyggelse og anlegg

Det er to slike formål som er en del av planforslaget – naust og deponi.

Naust

- Vikan - Sjøholmen
- Bergset - Drågen
- Vestad - Håsundet

- Kjørsvika

Deponi

- Vestadvågen – Råkhaugen, omtrent 5 dekar

7.10. Grav- og urnelund

Det er i gjeldende kommuneplan satt av tilstrekkelig med areal til grav- og urnelund.

7.11. Samferdsel og teknisk infrastruktur

Parkering

Det er satt av to områder for parkering, begge for å tilrettelegge bedre for kultur- og friluftaktiviteter:

- Nås
- Male – Maleremmen

7.12. Grønnstruktur - friområde

Det er satt av et område for friområde/lekeplass i Vikan.

7.13. Arealformål – landbruk, natur og friluftsområder

LNF spredt boligbebyggelse

Kommunen har tatt utgangspunkt i ett sett kriterier for vurdering av om et område egner seg for LNF spredt boligbebyggelse, anbefalte i veilederen om spredt bebyggelse i LNF-områder.

Områdene vurderes ut fra om det kan svares nei (=egnet) eller ja (= mindre egnet) på et eller flere av spørsmålene og hvorvidt det er mulig å gjøre tiltak for å avbøte eventuelle negative konsekvenser:

- Er det fare for steinsprang, skred eller flom, jf. pbl § 28-1? Det må ikke bygges i flom- eller skredutsatte områder.
- Ligger området innenfor rød eller gul sone for trafikkstøy (vei/bane/fly/båt)?
- Kan arealdisponeringen komme i konflikt med eller gi negativ påvirkning av kvaliteter i landskapet eller verdifulle landskap og kulturmiljøer?
- Kan arealdisponeringen komme i konflikt med automatisk fredede kulturminner eller sikringssoner rundt disse, eller vedtaks- eller forskriftsfredete kulturminner/ kulturmiljøer?
- Kan arealdisponeringen påvirke verneområder, truede naturtyper eller leveområder for truede plante- og dyrearter?
- Fører arealdisponeringen til nedbygging av dyrka eller dyrkbar jord, eller kan den medføre driftsulemper for landbruksvirksomheten?
- Har arealdisponeringen liten avstand til viktige friluftsområder eller omfattes arealer innenfor 100-metersbeltet langs sjø eller sone med byggeforbud langs vassdrag avsatt i kommuneplanen?
- Er det stor avstand til offentlig vei, kollektivtransport, skole, barnehage og sentrumsfunksjoner?
- Er det vanskelig eller svært kostbart å sikre tilgang til egnet vann og avløp?
- Medfører arealdisponeringen økt ulykkesrisiko eller dårlige gang- og sykkelforbindelser?

Områder satt av til LNF spredt boligbebyggelse i kommuneplanen

Områder i kommuneplanens arealdel som er avsatt til LNF, der spredt boligbygging er tillatt, åpner for til sammen 36 nye boligtomter i planperioden.

Disse er fordelt etter kommunekrets som følgende:

Kommunekrets	Sted	Antall boliger
Strand	Stakvikvegen	Videreføring – totalt 4 boliger
	Herskedalsvegen - Tippihaugen	3 nye boliger
Nås/ Øyen	Ugelstad	2 nye i tillegg til eksisterende boliger
	Vasskorvegen - Øvergården	2 nye i tillegg til eksisterende boliger
	Vasskorvegen - Hagen	1 ny i tillegg til eksisterende boliger
Eide	Strandvegen	Videreføring – totalt 1 bolig
	Silnesvegen - Silneset	3 nye i tillegg til eksisterende boliger
Lyngstad/ Bolli	Silnesvegen – Silnesmyran	2 nye i tillegg til eksisterende bolig
	Lyngstad – Øverbogen	3 ny i tillegg til eksisterende boliger
Farstad/ Vassenden/ Skotten/ Sandblåst	Lillevikvegen	2 nye i tillegg til eksisterende boliger
	Gaustad – Nergårdvegen	2 nye i tillegg til eksisterende boliger
	Gaustadnesvegen	2 nye i tillegg til eksisterende boliger
	Storholmvegen	2 nye i tillegg til eksisterende bolig
Hustad/ Nerland/ Skarset/ Vikan	Nerland – Litlevika	2 nye i tillegg til eksisterende boliger
	Askevågen	Videreføring – totalt 4 boliger
	Vikan – Skutsandvegen	Videreføring – totalt 2 boliger
	Vikan – Soløyvågen	Videreføring – totalt 5 boliger
	Vikan – Sjøholmvegen	3 nye i tillegg til eksisterende bolig
Bud/ Bergset/ Gule	Skarset	Videreføring – totalt 5 boliger
	Drågen	3 nye i tillegg til eksisterende bolig
Stavik/ Løset	Øvre Gule veg - Kledehaugen	Videreføring – totalt 4 boliger
	Stavikvegen - Remma	Videreføring – totalt 2 boliger
Haukås	Myrbostad - Pilestredet	2 nye i tillegg til eksisterende bolig
Sylte/ Malme	Nedre Malmedalen	Videreføring – totalt 8 boliger
Hoem/ Valle/ Helset/ Sande	Sørsidevegen – Storåsen	2 nye i tillegg til eksisterende bolig
	Vorpebakken	Videreføring – totalt 5 boliger
Kommunekrets	Sted	Antall boliger
Strand	Herskedalsvegen - Tippihaugen	3 nye boliger

8. Beskrivelse av hensynssoner i kommuneplanen

Hensynssoner angir hvilke spesielle hensyn som skal ivaretas når arealbruken som framgår av plankartet skal gjennomføres.

Hensynssone er et område avmerket i arealplankartet der det skal tas bestemte hensyn ved bruk og utnyttelse av arealet, og kan gå over flere arealformål. Hensynssoner kan både være rettslig bindende eller retningsgivende for de tiltakene som skal gjennomføres. Virkningen for den enkelte sonen framgår av loven og kan utfylles av bestemmelser og retningslinjer. De sonene som er bindende, stiller vilkår for gjennomføring av tiltak på samme måte som bestemmelser.

Hensikten med hensynssoner er å vise viktige hensyn som må ivaretas innenfor sonen, uavhengig av hvilken arealbruk det planlegges for. Hensynssonene vil også være et grunnlag for å vurdere nye planinnspill eller gi veiledning ved behandling av dispensasjonssøknader. Hensynssonene skal avmerkes på plankartet, og det skal i nødvendig utstrekning knyttes bestemmelser eller retningslinjer til disse.

8.1. Oversikt over hensynssoner

I kommuneplanen er følgende hensynssoner med:

- Sikrings-, støy- og faresoner med angivelse av fareårsak eller miljørisiko
 - H310 Faresone ras- og skredfare (kvikkleire)
 - H320 Faresone flom
 - H370 Faresone høyspentanlegg (inkludert høyspentkabler)
 - Støysoner
 - H110 Tiltak i nedslagsfelt for drikkevann
 - H190 Restriksjonssone Flyplass
- Sone med særlige hensyn til landbruk, mineralressurser, friluftsliv, grønstruktur, landskap eller bevaring av naturmiljø eller kulturmiljø, med angivelse av interesse
 - H720 Område båndlagt etter naturvernlova
 - H730 Område båndlagt etter kulturminneloven
 - H540 Byggegrense langs sjø og vassdrag
 - H510 og H550 – jordvern og kulturlandskap i landbruket
 - H530 og H560 – friluftsliv, landskap, bevaring av naturmiljø
 - H570 – kulturmiljø
- Sone hvor gjeldende reguleringsplan fortsatt skal gjelde uendret. Ved bruk av denne hensynssonen skal kommunen vurdere om reguleringsplanene er i medhold av nasjonale og regionale interesser.
 - H910 Reguleringsplan skal videreføres

8.2. Nærmere beskrivelse av noen av hensynssonene

Sikringssone nedslagsfelt for drikkevann (H110)

Sikringssoner skal sikre nedslagsfeltet rundt drikkevann. I Hustadvika kommune er det flere drikkevannskilder. For å beskytte folks helse (drikkevannsforskriften §1) er det viktig at det planlegges for sikker levering av helsemessig trygt og nok drikkevann, jf. drikkevannsforskriften §9, leveringssikkerhet.

Det er av vesentlig regional betydning at kommunen planlegger slik at kommunens innbyggere er sikret levering av helsemessig trygt og nok drikkevann. Drikkevannsforskriftens § 26 omhandler kommunens plikter i forbindelse med drikkevann.

I kommuneplanens arealdel synliggjøres eksisterende vannkilder og framtidige kilder med hensynssoner, jf. drikkevannsforskriften § 12 om beskyttelse og § 26 om kommunens ansvar. Hovedkilder og reservekilder må gis tilfredsstillende og langsiktig beskyttelse mot forurensning og forringelse. Hustadvika kommune mener dette behovet er ivaretatt.

De fleste områdene er videreført fra gjeldende planer, men ett område er tatt ut og et nytt område er lagt inn. Områdene som beskrives her, følges opp med bestemmelser og retningslinjer.

Sikringssonene for drikkevann i Hustadvika kommune:

Trolldalsvatnet

Trolldalsvatnet ble tatt i bruk som drikkevannskilde i 1963 for Eide og Nås, og prinsippgodkjent som vannkilde av Folkehelse 25.05.1982. Konesjon i Trolldalsvatnet tilhører Eide Vassverk SA som er et Samvirkeforetak.

I dette området videreføres gjeldende sikringssone.

Silsetfjellet - Storvisnesvatnet

Storvisnesvatnet er drikkevannskilde for Lyngstad forsyningsområde og reserveforsyning for Sandblåst og Vevang forsyningsområde og Eide forsyningsområde. Rettighetene til uttak av vann fra Storvisnesvatnet tilhører i dag Eide Vassverk SA etter gjennomført fusjon med Lyngstad Vassverk AL 31.12.2002.

I dette området videreføres gjeldende sikringssone.

Skottenvatnet

Skottenvatnet er drikkevannskilde for Sandblåst og Vevang forsyningsområde og reserveforsyning for Lyngstad forsyningsområde. Avtalene i Skottenvatnet tilhører i dag Eide Vassverk SA etter gjennomført fusjon med Sandblåst og Vevang vassverk AL 31.05.2005

I dette området videreføres deler av gjeldende sikringssone. Det gjelder den nordlige delen rundt Skottenvatnet. Sonen rundt Skavatnet tas ut fra KPA.

Herskarvatnet, Trollvatnet og Skarsetbotn

Herskarvatnet og Trollvatnet ble bygget ut på 1990-tallet og er i dag hovedkilder for ca. 2600 personer i området Tornes – Bud – Farstad. Nedbørsfeltet til vatna er på til sammen ca. 2 km² og består av ca. 60 % skog, 15% sjø og 25% snaufjell. Det er satt restriksjoner på bruk og aktivitet gjennom avtaler med grunneierne.

Botnaelva var tidligere hovedkilde for Hustad, Bud og Tornes vassverk. Dette vassverket ble overtatt av kommunen på slutten av 1980-tallet. Etter utbyggingen av Herskarvatnet blir den kun benyttet som reservekilde.

I dette området videreføres gjeldende sikringssone.

Haukåsdaalen

Haukåselva var tidligere kilde for Elnesvågen, men er i dag kun reserve om det blir langvarig svikt i vannleveransen fra Eide Vassverk. Det er ikke oppdemmet magasin. Nedbørsfeltet er på 2,3 km² og er for det meste snaufjell. Vannkvaliteten i elva er varierende, men selv i perioder med lite nedbør kan det leveres vann til ca. 2500 personer.

I dette området videreføres gjeldende sikringssone.

Myrbostad – Heian

Et mindre nedbørsfelt (privat) med marginal avrenning i tørre perioder.

I dette området videreføres gjeldende sikringssone.

Sylteosen – Kvannfjellet

I dette området videreføres gjeldende sikringssone.

Klompvatnet – Øygardsfjellet

Tidligere Malmefjorden vassverk hadde inntak i Tverrelva. Dette er i dag en reservekilde for et lite antall abonnenter i Malmekleiva - Malmedalen, men vil i løpet av få år erstattes av andre alternativ. Nedbørsfeltet er på 0,7 km². Selv i svært tørre perioder er det rikelig som reservekilde.

I dette området videreføres gjeldende sikringssone.

Tverrlivatnet

Tverrlivatnet er hovedkilden til Aukra kommune og er reservekilde for Jendem/sørsiden av Frenfjorden. Brorparten av nedbørsfeltet på 3,6 km² består av skog og ligger i Hustadvika kommune. Vannet blir behandlet i Tverrlia vannbehandlingsanlegg for det går til abonnentene.

I dette området videreføres gjeldende sikringssone.

Malmedalen

Dette er et nytt område for drikkevann. Det er gjennomført brønnboring sør for Malmedalselva med gode resultat. Nedbørsfelt til brønnområdet i Malmedalen er 25,1 km². Sikringssonen dekker hele nedslagsfeltet til Malmedalselva ovenfor brua til brønnområdet.

Området som er satt av til sikringssone i kommuneplanen er en foreløpig avgrensning til nærmere undersøkelser av brønnområdet er gjennomført.

Særlig hensyn til landbruk (H510)

Regjeringen har gjennom nasjonale forventninger satt et mål å øke den norske selvforsyningsgraden av mat. Planleggingen må bidra til å legge til rette for at vi kan produsere så mye mat som mulig i vårt eget land. På grunn av topografiske og klimatiske forhold har vi lite dyrka jord, og kornarealet per innbygger er lavere enn gjennomsnittet i Europa. Av hensyn til beredskap og mulighetene for matproduksjon, er det nødvendig å ta vare på jordressursene over hele landet og sikre at jorda holdes i drift. Bevaring av dyrka jord er derfor en nasjonal interesse. Omdisponering av dyrka jord skal reduseres, og arealplanleggingen skal bidra til å nå målet om redusert omdisponering av matjord i tråd med ny jordvernstrategi fra 2023.

Retningslinjer i kommuneplanens arealdel brukes til å markere hensyn og restriksjoner som har betydning for å fremme de landbrukshensynene som skal ivareta. Retningslinjene er av veiledende karakter, og kan generelt ikke brukes for direkte å regulere landbrukets næringsvirksomhet.

Hustadvika kommune viderefører hensynsonene fra gjeldende kommuneplan for Fræna, og i tillegg til noen utvidelser. I gjeldende plan for Eide er det ingen hensynssoner for landbruk, her foreslås det to områder.

Nås

Nytt område der grensen i nord er mot Nåsvatnet, i nordvest er grense satt i kanten på dyrka mark i skråningen opp mot fjellet. I den vestlige delen er grensen i fv. 64, så går den mot sør et stykke før grensen mot sør går i vegen Søndre Halåsveg og videre i Halåsbakken.

Bollia – Lyngstad

Nytt område der grensen mot sør er Nåsvatnet, opp mot nord langs Dyrhaugvegen. Videre til Lyngstadvatnet sin vestlige bredde, inn langs Bollielva, opp mot vege Øvre Bolli og mot sørvest, helt til Fv 6068 (i krysset der Sjurlivegen blir Sandnesvegen). Herfra følger grensen Sandnesvegen østover til Oselva som går ned til Nåsvatnes. Her ligger en Båndleggingssone etter lov om naturvern. Hensynssonen landbruk ligger nord for dette.

Farstad/Hustad – Nyjorden

De to gjeldende hensynsonene føyes sammen, slik at områdene som er satt av på Hustad henger sammen med det på Nyjorden. På Nyjorden er ny grense mot vest langs elva.

Myrbostad – Varholen

Her er de to utvidelser fra gjeldende hensynssone. I sør utvides område ned til vege (fv663 Myrbostadvege) og mot nord utvides området mot Varholvege.

Sylte – Kråkneset

Her følger grensen for hensynssonen gjeldende plan, bortsett fra en utvidelse ved Sylte skole i sørøst. Grensen ligger inn mot området satt av til offentlig formål/skole.

Hensynssoner knyttet til kulturmiljø - H570

Det er lagt inn hensynssoner i plandokumentet til kommuneplanen, som viser sone for bevaring kulturmiljø og båndlegging etter lov om kulturminner. Hensynssonene bygger på Riksantikvarens kulturminnedatabase Askeladden og Regional delplan for kulturminne i Møre og Romsdal.

Hensynssonene har fått tilhørende retningslinjer og generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel. Innenfor sonene må ikke kulturminner som steingarder, rydningsrøyser, steinsatte bekkefar og annet fjernes eller forfalle. Det må ikke gjøres planering, graving eller fylling som endrer landskapskarakteren eller i nevneverdig grad terrengprofilen.

Soner omkring automatisk fredede kulturminner er i utgangspunktet å se på som sikringsareal omkring kulturminnet. Det må her ikke gjøres anleggstiltak eller andre tiltak som kan svekke verdien av kulturminnet. Vilkår for godkjenning av tiltak vil blant annet være at plan for dette er lagt fram for kulturminnestyresmakta for uttale og avgjørelse etter kulturminneloven

Hensynsone friluftsliv - H530

Hustadvika kommune gjennomførte i 2021 en kartlegging og verdisetting av friluftsområder. Flere gode friluftsområder i hele kommunen er nå kartfestet.

Temakart over inngrepsfrie område (INON) viser at holmene i Frænfjorden er det største inngrepsfrie området i kommunen samtidig som det er svært verdifullt som utfartsområde for utøving av friluftsliv. Gruppen av holmer består av Nordøya, Langøya, Forøya, Lamholmen, Svenøya, Beøya, Auspholmen, Kongsholmen og Gårkloppa, og hensynssonen til friluftsliv videreføres fra gjeldende kommuneplan.

9. Virkninger av planforslaget

Hensikten med samlet vurdering etter utredningstemaene er å belyse samlet belastning av planforslaget for de enkelte miljø- og samfunnstema. Utgangspunkt for vurderingene er datagrunnlag/kjent kunnskap og de vurderingene som er gjort for enkeltområdene.

Følgende tema er tatt med i vurderingene:

Miljøtema	Samfunnstema
Naturmangfold og ivaretaking av viktige naturverdier	Bomiljø og tettstedsutvikling
Naturressurser	Folkehelse
Vannmiljø, strandsone og vassdrag	Barn og unges oppvekstvilkår
Jord- og skogressurser	Teknisk infrastruktur, herunder også vegsystemet
Mineralressurser	Sosial infrastruktur (i forhold til befolkningsutvikling og tjenestebehov) – som skole, barnehage og fritidstilbud
Landskap	Transportbehov
Kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap	Næringsliv og sysselsetting
Friluftsliv og grønnstruktur	Samsvar med arealstrategier og målsetninger om bo og bli-lyst
Klimatilpasning og klimagassutslipp, forurensing og støy	Samfunnssikkerhet, risiko og sårbarhet (ROS) – naturgitte forhold (som skred, flom/erosjon, overflatevann, havnivåstigning, skog- og lyngbrannfare, radon), samferdsel, kraftforsyning, infrastruktur, brann/-ulykkesberedskap
Energiforbruk og energiløsning	

Miljøtema

Naturmangfold og ivaretaking av viktige naturverdier

Vurderingene av om foreslått arealbruk vil påvirke/komme i konflikt med utvalgte eller viktige naturtyper, arter av nasjonal interesse, verneområder, truede arter, viltområder for hjort og annet dyreliv.

De fleste av endringsforslagene berører i liten grad kjente forekomster av truede, nær truede eller annet verdifullt naturmangfold direkte. Dette gjelder spesielt endringsforslag for områder som allerede er bebygd og/eller avsatt til andre byggeformål i gjeldende kommuneplan. Men mange av endringsforslagene har uberørt natur, eller natur med få menneskelige inngrep, noe som har stor egenverdi for naturmangfoldet i seg selv. Flere av endringene medfører økt arealforbruk, noe som er kjent å være den største trusselen mot naturmangfoldet.

Flere av endringsforslagene medfører derimot direkte negative konsekvenser for naturmangfoldet, som bortfall naturtype eller sterkt negativ påvirkning på naturtype eller rødlistet art. Dette gjelder innspill Vevang - Gjengstøvegen, Malmefjorden – Holamyra (forretning), Vestadvågen - Råkhaugen, Stavika - Skråbakken, Fræneiden – Stølen, Hoem –Hoemsneset og Åsvegen.

Mange innspill påvirker også naturmangfold negativt, men i mindre grad. Det er innspillene Farstad – Storholmen, Hustad – Malevegen (Hammaren), Bergset, Frænfjorden – Svenøya, Kolberg – Slætta, Vevang – Hågå, Male – Askevågen, Bud – Kjekså, Stavik – Åsvegen, Lyngstad, Sylte – Fræneidet, Skotten – Stemmavegen, Skarset, Vikan – Sjøholmen, Nås, Nås/Øyen - Ugelstad, Vasskorvegen - Øvergården, Farstad – Storholmvegen, Vikan – Sjøholmvegen og Bergset - Drågen.

Kommunen har ikke gått videre med Hustad – Venås (motorsportbane) og Frænfjorden - Svenøya.

Flere av endringsforslagene grenser til eller ligger i nærheten av observerte rødlistearter eller verdifulle naturtyper, hvor det kan knyttes en usikkerhet til om artene/naturtypene også befinner seg i området som foreslås endret, eller områdene fungerer som leveområde/funksjonsområde for de observerte rødlisteartene. Selv om det ikke er kjente forekomster av verdifulle naturtyper eller rødlistede arter, kan det derfor fremdeles være potensielle for funn av slike arter steder i kommunen.

Planforslagets konsekvenser for naturmangfold vurderes samlet sett som noe negativ.

Naturressurser

Vurderinger av om foreslått arealbruk vil påvirke eller komme i konflikt med fiske, vannressurser og elver/bekkefar. Temaet omfatter ikke skog- og jordressurser, som vurderes nedenfor.

De fleste av endringsforslagene berører i liten grad registrerte naturressurser som fiske, vannressurser eller elver/bekkefar. Dette gjelder spesielt endringsforslag for områder som allerede er bebygd og/eller avsatt til andre byggeformål i gjeldende kommuneplan.

Flere av innspillene får negative konsekvenser for elver/bekkefar og vannressurser. Dette gjelder innspillene Hustad-Venås, Haukås-Dalemyra, Sylte-Fræneidet, Åsvegen, Malmefjorden – Holamyra, Myrbostad og Haukås-Dalelia, hvor endringsforslaget strekker seg over elv og bekkefelt. Innspillene Myrbostad og Haukås-Dalelia er ikke tatt med i planforslaget.

Noen av innspillene medfører bebyggelse som kan påvirke bekk med avrenning mot vassdrag. Konsekvensene av dette vurderes under vannmiljø.

Planforslagets konsekvenser for naturressurser vurderes samlet sett som svak negativ.

Vannmiljø, strandsone og vassdrag

Temaet omfatter vurdering av hvordan foreslått arealbruk påvirker vannmiljø. Det redegjøres for potensielle forringelse og det gjøres vurderinger knyttet til § 12 i vannforskriften med avbøtende tiltak.

Noen av vannforekomstene i Hustadvika tilfredsstillende ikke miljøtilstanden per i dag, og det er derfor nødvendig med tiltak for å nå de fastsatte miljømålene. Ny og endret arealbruk må derfor vurderes opp imot om de vanskeliggjør måloppnåelsen. De fleste av vannforekomster i Hustadvika har god eller svært god økologisk tilstand. Det er veldig viktig at disse vannforekomstene sikres, og at det ikke gjennomføres noe som forringer miljøtilstanden i disse.

Det er viktig å ivareta kantvegetasjonen langs vassdragene. Tap av kantvegetasjon er en utfordring som fører til økt avrenning av næringsalter, økt fare for elveerosjon, degradert habitats kvalitet for vannlevende organismer og reduksjon i biologisk mangfold langs vassdragene. Langs vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes kantvegetasjon, jf. vannressursloven § 11, og ved eventuell fjerning av vegetasjon skal Statsforvalteren vurdere om det kreves en tillatelse.

Flere av innspillene får negative konsekvenser vannmiljø, vassdrag og strandsone. Dette gjelder innspillene Hustad-Venås, Haukås-Dalemyra, Sylte-Fræneidet, Åsvegen, Malmefjorden – Holamyra, Myrbostad og Haukås-Dalelia, hvor endringsforslaget strekker seg over elv og bekkefelt. Innspillene Myrbostad og Haukås-Dalelia er ikke tatt med i planforslaget.

Planforslagets konsekvenser for vannmiljø vurderes samlet sett som noe negativ.

Jord- og skogressurser

Temaet omfatter vurdering av om foreslått arealbruk medfører omdisponering av dyrket eller dyrkbar mark, eller om forslaget får andre negative konsekvenser for jordressursene.

Hustadvika har rike landbruksbygder og store skogområder med mange verdier som er under sterkt press.

Det er et politisk hovedsatsingsområde i landbrukspolitikken å sikre matproduserende areal til fremtidige generasjoner. Stortinget har vedtatt en nasjonal jordvernstrategi som gir viktige føringer for langsiktig arealbruk. Det er et nasjonalt mål å få til en kraftig reduksjon i årlig omdisponering av de mest verdifulle jordbruksarealene. Også dyrkbar jord skal tas vare på, og må vurderes ut fra samme prinsipp. Jordloven §§ 8 og 9 sier at all jord skal drives, og at dyrket jord ikke må brukes til formål som ikke tar sikte på jordbruksproduksjon. Hustadvika har et særlig ansvar for å bidra til å følge opp nasjonal jordvernstrategi. Alternativer til utbygging på dyrket mark og dyrkbar jord skal vurderes og vektlegges i arealplanleggingen. Omdisponering av jordbruksareal til boligutbygging må unngås. Ved eventuell omdisponering må samfunnsnyten være stor. I tillegg må det ha vært vurdert fortetting, ombygging eller alternative lokaliseringer først. Også utbygging som legger press på jordbruksareal ved at det fragmenterer og splitter opp helhetlig jordbruksareal skal vurderes.

Flere av endringsforslagene medfører omdisponering av dyrket mark eller dyrkbar mark, eller skogressurser, selv om dette forsøksvis unngås. Dette gjelder Eide-Krakelivegen, Vevang-Skolevegen, Bergset-gamle skoletomta, Haukås-utvidelse av Dalelia mot øst, Malmefjorden-Tømmervegen (boligbebyggelse), Frænfjorden Svenøya, Malmefjorden-Holamyra (forretning), Kolberg-Slætta, Hoem-Hoemsneset, Åsvegen, Sylte-Fræneidet, Valle-Aureosen, Haukås-Dalelia, Myrbostad, Malmefjorden-Tømmervegen (idrettsanlegg), Nås/øyen-Ugelstad, Eide-Silneset og Eide-Silnesmyran.

Frænfjorden-Svenøya, Myrbostad og Malmefjorden-Tømmervegen (idrettsanlegg) tas ikke med i planforslaget.

Flere store områder tilbakeføres fra utbyggingsformål til LNF; Vevang – Årsbogmyrene, Farstad-Storholmvegen (Havn), Vikan – Soløyvågen, Hustad – Venås, og Lyngstad-Finnbukta. Ved enkelte forslag tilbakeføres deler til LNF, som ved Vevang-Gjengstøvegen, Farstad-Solvang, Haukås-Øvre Haukåsvegen, Vasskorvegen-Øvergården, Nerland-Flønesvegen og Bollia-Eriklia Dette har store positive konsekvenser for jord- og skogressurser.

Planforslagets konsekvenser for jord- og skogressurser vurderes som svak positiv.

Mineralressurser

Temaet omfatter vurdering av om foreslått arealbruk vil påvirke kartlagte ressurser og eksisterende uttak/mottak.

Denne landsdelen har et stort forbruk av grus- og pukkressurser. Samfunnet også har behov for egnede områder for mellomlagring og gjenvinning. De fleste av endringsforslagene berører ikke kartlagte ressurser og eksisterende uttak/mottak. Det er fem forslagene til masseuttak/-uttak. Forslagene sikrer videre uttak av viktig ressurs i kommunen, og en får utnyttet ressursen i et område hvor det allerede foregår uttak av masser.

Planforslagets konsekvenser for mineralressurser vurderes som svak positiv.

Landskap

Temaet omfatter vurdering av om foreslått arealbruk vil påvirke landskapet, og i hvilken grad. Vurdering av hvordan området tåler eventuell utbygging med hensyn til fjernvirkning, nærvirkning, terrenginngrep, sårbart/uberørt landskap og silhuettvirkning.

Det er et nasjonalt mål å sikre at det blir tatt estetiske hensyn til landskapet i all planlegging. Landskapet er en ressurs for lokalsamfunnet både til kunnskap, opplevelse og bruk. Arealdisponeringen som fastsettes i arealdelen påvirker landskapet i lang tid.

De fleste av endringsforslagene er endret byggeformål eller nye byggeformål i tråd med eksisterende situasjon, som i liten grad påvirker landskapet. Men det er også endringsforslag som har negative konsekvenser for landskapet:

- Vevang-Gjengstøvegen
- Bud-Vikavegen
- Haukås-utvidelse av Dalelia mot øst
- Malmefjorden-Tømmervegen
- Hustad-Malevegen (Hammaren)
- Skotten-Kråkholmen
- Bud-Kjekså
- Vestadvågen-Råkhaugen
- Stavika-Skråbakken
- Stavik-Åsvegen
- Fræneidet-Stølen
- Hoem-Hoemsneset
- Åsvegen
- Skotten-Stemmavegen
- Vika -Sjåholmen
- Kjørsvika
- Vestadvågen-Råkhaugen
- Nås/Øyen-Ugelstad

Myrbostad, Hustad-Venås (motorsportsenter) og Malmefjorden-Tømmervågen tas ikke med videre.

Områder hvor det er foreslått å fortette eller fortsette bebyggelse, er ved flere innspill vurdert som positiv for landskapet. Dette med bakgrunn i at en velger å bygge ut bebygde områder i stedet for å ta i bruk nye, urørte områder.

Planforslagets konsekvenser for landskap vurderes som svak positiv.

Kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap

Temaet omfatter vurdering av hvordan foreslått arealbruk vil påvirke kulturminner og kulturmiljø, og kulturlandskap (KULA).

I Hustadvika kommune er det mange kulturminner, særlig fra før-reformatorsk tid, og som er automatisk fredet. Disse finner vi særlig i de ytre deler av kommunen (langs kysten). Mange steder inngår de som viktige elementer i kulturmiljø, sammen med nyere tids minner, som steingarder og bygninger.

Landskapet er som en levende historiebok. Det forteller om liv og virksomhet i Norge slik det en gang var, om endringer gjennom tidene, og om hvordan det er i dag. Spor etter mennesker finnes overalt i landskapet – i det åpne jordbrukslandskapet, i skog og mark, på fjellet og i tettsteder. For å bidra til å ta vare på, og opplyse om, nasjonalt viktige landskap har Riksantikvaren utarbeidet en landsomfattende oversikt: Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA). Hustadvika sitt kystlandskap er en av de kulturhistoriske landskapene som er av nasjonal interesse i Møre og Romsdal.

De fleste av endringsforslagene er endret byggeformål eller nye byggeformål i tråd med eksisterende situasjon, som ikke endrer konsekvensene for kulturminner/kulturmiljø. Noen forslag innebærer stor negativ og negativ konsekvens for kulturminner/-miljø og KULA: Gaustad-Lillevikvegen, Kjørsvika, Bud-Kjekså, Skotten-Kråkholmen, Vevang-Hågå, Hustad-Malevegen (Hammaren), Haukås-Eidem, Bud-Vikavegen, og Vevang-Gjengstøvegen.

Kommunen har valgt å ikke ta med videre Hustad-Venås (motorsportsenter) og Frænfjorden-Svenøya.

Planforslagets konsekvenser for kulturminner og kulturmiljø vurderes samlet sett som svak negativ betydning.

Friluftsliv og grønnstruktur

Temaet omfatter vurdering av hvordan foreslått arealbruk vil påvirke friluftsliv – registrerte områder, eller områder med potensiale for friluftsliv. Tilgang til friluftsområder og grønne forbindelser innenfor tettstedene er viktig for befolkningens helse.

De fleste av endringsforslagene er endret byggeformål som ikke endrer konsekvensene for friluftsliv. Noen av forslagene har negativ konsekvens for friluftslivet, dette er Vevang-Gjengstøvegen, Bud-Vikanvegen, Haukås-Hatlebakken, Haukås-Utvidelse av Dalelia mot øst, Bud-Kjekså, Stavika-Skråbakken og Kjørsvika.

Kommunen har ikke gått videre med Hustad-Venås (motorsportsenter) som har stor negativ konsekvens for friluftslivet. Dette gjør at de samlede negative konsekvensene for friluftsliv reduseres noe.

Flere av endringsforslagene gir også positive virkninger for friluftsliv. Dette begrunnes gjerne i økt tilgang til friluftslivsmulighetene i Hustadvika Dette er innspill Haukås-Øvre Haukåsvegen, Farstad-Storholmen, Hustad-Malevegen (Hammaren), Bergset, Frænfjorden-Svenøya, Bollia-Gådalsvatnet, Vevang-Hågå, Skotten-Kråkholmen, Male-AskevågenVikan-Soløya, Haukås-Dalelia, Haukås-Dalemyra, Myrbostad, Malmefjorden-Tømmervågen, Skotten-Stemmavegen, Helsen-Jendem, Nås, Male-MaleremmenVikan-lekeplass ved grendahuset, Vevang-Årsbogmyrene, Farstad-Storholmvegen, Vikan-Soløyvågen, Hustad-Venås (LNF) og Lyngstad-Finnbukta.

Bestemmelsene til planforslaget sikrer at tiltak ikke kan plasseres slik at de er til hinder for allmenn ferdsel eller tilgang til LNF-områder, grønnstruktur, friområder eller turterreng. I reguleringsplaner skal eksisterende grønnstruktur, friområder, turterreng og kulturlandskap benyttes som en ressurs for nærmiljøet. Reguleringsplaner skal sikre opprettholdelse av eksisterende gangforbindelser og/eller etablering av nye. Dette er positivt for friluftsliv.

Planforslagets konsekvenser for friluftsliv vurderes samlet sett som middels positiv.

Klimatilpasning og klimagassutslipp, forurensning og støy

Temaet omfatter vurdering av hvordan foreslått arealbruk vil medføre økt utslipp til luft, vann og grunn. Når det gjelder klimagass vil for eksempel fortetting og konsentrert utbygging nær kollektivknutepunkt, høy arealutnyttelse og stor grad av fellesløsninger være gunstige med tanke på å redusere klimagassutslipp.

Det er flere av endringsforslagene som i konsekvensutredningen av enkeltområdene er gitt negativ konsekvens for temaet forurensning og klimagass. Flere av endringsforslagene innebærer utbygging på områder som i dag består av jord, skog og myr. Det gir reduserte muligheter for karbonbinding, noe som har negative konsekvenser for klimagassutslippene.

Flere områder må ha avbøtende tiltak for å tilpasses et røft klima og stadig økende ekstremvær. Overvannshåndtering og klimatilpassing er tema som må utredes i forbindelse med reguleringsplan.

Planforslagets konsekvenser for forurensning og klimagass vurderes samlet sett som svak negativ.

Energiforbruk og energiløsning

Temaet omfatter vurdering om foreslått arealbruk vil påvirke energiforbruk og energiløsning.

Energiforbruk og energiløsninger er særlig relevant ved utbygging av ny næring og industri. Kommunen tar ikke inn slike nye forslag i denne perioden. Energieffektivitet og -løsninger må inkluderes i reguleringsplan.

Planforslagets samlede vurdering av konsekvensene for energiforbruk og energiløsning er liten/uendret. Videre oppfølging av handlingsdelen til temaplan for klima, miljø og energi må gjennomføres i videre reguleringsplanlegging og byggesaksbehandling.

Samfunnstema

Bomiljø og tettstedsutvikling

Temaet omfatter vurdering av om foreslått arealbruk vil påvirke bomiljø og tettstedsutvikling, som gjelder nærhet til tilbud og tjenester, tilstøtende arealbruk og bebyggelsesstruktur, variasjon av boligtilbud, universell utforming, snarveier, trafikk/trygghet, mulighet til uformell sosial kontakt m.m. De fleste av endringsforslagene påvirker i liten eller uendret grad bomiljø og tettstedsutvikling.

Men det er også endringsforslag som har negative konsekvenser for bomiljø og tettstedsutvikling, det gjelder spesielt omdisponeringene fra LNF til råstoffutvinning. Her må støy og støv utredes videre med tanke på mulig krav om støytiltak og buffer.

Planforslagets samlede vurdering av konsekvensene for bomiljø og tettstedsutvikling er noe positiv.

Folkehelse

Temaet omfatter vurdering av om foreslått arealbruk vil påvirke folkehelse, som gjelder nærhet til friluftsområder/rekreasjonsområder, snarveier, skiløyper, tilgang til strandsonen, nærmiljø, skoler og fritidsaktiviteter, grønnsstruktur, gang- og sykkelveier, kriminalitet, luftkvalitet, støy og annen forurensning m.m.

Å fortette og transformere allerede bebygde områder vil bidra til at flere kan ta kollektiv, sykle eller gå til aktiviteter og gjøremål. Dette er også positivt for folkehelsen. Det medfølger flere folkehelseutfordringer med at kommunen er spredtbebyggt. Blant annet at det til dels begrenser muligheten for aktiv forflytning mellom bygdene, deltagelse i aktiviteter og fellesskap og utfordrer det å sikre tilgjengelig kollektivdekning for innbyggerne. Bruk av kollektiv fremfor bil bidrar i seg selv til mer gange, som gir positive helsegevinster. Det er i tråd med både god folkehelse og bærekraftig samfunnsøkonomi dersom flere innbyggere går eller sykler til daglige gjøremål. For å fremme dette

hensyn i arealplanlegging bør kommunen kun tillate boligområder i tilknytning til eksisterende tettsteder/boområder.

De fleste av endringsforslagene påvirker i liten eller uendret grad folkehelsen. Flere av endringsforslagene har positive konsekvenser for bomiljø og tettstedsutvikling.

Men det er også endringsforslag som har negative konsekvenser for folkehelsen. Dert gjelder spesielt omdisponeringene fra LNF til råstoffutvinning. Her må støy og støv utredes videre med tanke på mulig krav om støytiltak og buffer.

Planforslagets samlede vurdering av konsekvensene for folkehelse er liten/uendret. Videre reguleringsplanarbeid og byggesaksbehandling må sikre løsninger som muliggjør fysisk aktivitet, fremmer trivsel og tilhørighet, har trygge og attraktive uteområder og god tilgang til grøntområder/friluftsområder som er positivt for folkehelsen.

Barn og unges oppvekstvilkår

Temaet omfatter vurdering av om foreslått arealbruk vil påvirke barn og unges interesser, som gjelder nærhet til barnehage, skole, friluft- og rekreasjonsområder, lekeområder og sikker skolevei. Også områdenes potensiale for bruk av barn og unge sett i sammenheng med tilstøtende arealbruk, samt muligheter for trafikksikker adkomst til områder for lek, idrett og nærfriidsliv fra tilliggende boligområder.

Å føle seg trygg, oppleve tilhørighet og å trives er grunnleggende betingelser for god oppvekst. For barn og unge kan det være utfordringer med at kommunen er spredtbebygd. Blant annet at det begrenser mulighet for aktiv forflytning mellom bygdene og deltagelse i aktiviteter og felleskap.

De fleste av endringsforslagene påvirker i liten eller uendret grad barn og unges interesser. Planforslagets samlede vurdering av konsekvensene for folkehelse er liten/uendret.

Teknisk infrastruktur, herunder også vegsystemet

Temaet omfatter vurdering av om foreslått arealbruk bruker og belaster eksisterende infrastruktur (trafikksikkerhet, vei, gang- og sykkelvei, vann og avløp, høyspent, overvannshåndtering) og behovet for eventuell ny infrastruktur, også ved evt. økonomiske konsekvenser for kommunen ved behov for ny infrastruktur. De fleste av endringsforslagene påvirker i liten eller uendret grad teknisk infrastruktur.

Sosial infrastruktur (i forhold til befolkningsutvikling og tjenestebehov) – som skole, barnehage og fritidstilbud

Temaet omfatter vurdering av om foreslått arealbruk bruker og belaster eksisterende sosial infrastruktur som skolekapasitet, barnehagekapasitet, kultur- og fritidstilbud, helse og omsorgstjenester, og eventuelle økonomiske konsekvenser for kommunen ved behov for nybygging. De fleste av endringsforslagene påvirker i liten eller uendret grad sosial infrastruktur.

Transportbehov

Temaet omfatter vurdering av om foreslått arealbruk vil påvirke transportbehovet. De fleste av endringsforslagene påvirker i liten eller uendret grad transportbehovet.

Næringsliv og sysselsetting

Temaet omfatter vurdering av om foreslått arealbruk vil påvirke næringsliv og sysselsetting. De fleste av endringsforslagene påvirker i liten eller uendret grad næringsliv og sysselsetting.

10. Vedlegg

10.1. Overordnede rammer for planarbeidet – nasjonale føringer

Nasjonale forventninger

Regjeringen legger hvert fjerde år frem nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging med hensikt å fremme en bærekraftig utvikling. De nasjonale forventningene skal legges til grunn for Hustadvika kommunes planarbeid.

De nye nasjonale forventningene er vedtatt ved kongelig resolusjon 20. Juni 2023. Dokumentet er bygget opp med 5 kapitler basert på de 5 overordnede perspektivene i 2030-agendaen med de 17 bærekraftsmålene fra FN. Kapitlene ender opp med konkrete forventninger til planleggingen fra regjeringen.

De ulike kapitlene er:

- Samordning og samarbeid i planleggingen
- Trygge og inkluderende lokalsamfunn
- Velferd og bærekraftig verdiskaping
- Klima, natur og miljø for framtida
- Samfunnssikkerhet og beredskap

Statlige planretningslinjer

Statlige planretningslinjer brukes for å konkretisere nasjonalt viktige planleggingstema, og vedtas av Kongen i statsråd. Statlige planretningslinjer skal være tydelige på mål og verdier som skal legges til grunn for planleggingen og hvordan ulike interesser og hensyn skal ivaretas og avveies. Statlige planretningslinjer kan være både tematisk og geografisk avgrenset.

Statlige planretningslinjer og statlige planbestemmelser konkretiserer de nasjonale forventningene og markerer nasjonal politikk på viktige områder.

De statlige planretningslinjene og rikspolitiske retningslinjene som gjelder er:

Statlig planretningslinjer for samordnet bolig-, areal-, og transportplanlegging

Hensikten med retningslinjene er å oppnå samordning av bolig-, areal- og transport-planleggingen og bidra til mer effektive planprosesser. Retningslinjene skal bidra til et godt og produktivt samspill mellom kommuner, stat og utbyggere for å sikre god steds- og byutvikling. Planlegging av arealbruk og transportsystem skal fremme samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnyttelse, god trafikkikkerhet og effektiv trafikkavvikling. Planleggingen skal bidra til å utvikle bærekraftige byer og tettsteder, legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling, og fremme helse, miljø og livskvalitet. Utbyggingsmønster og transportsystem bør fremme utvikling av kompakte byer og tettsteder, redusere transportbehovet og legge til rette for klima- og miljøvennlige transportformer. I henhold til klimaforliket er det et mål at veksten i persontransporten i storbyområdene skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange. Planleggingen skal legge til rette for tilstrekkelig boligbygging i områder med press på boligmarkedet, med vekt på gode regionale løsninger på tvers av kommunegrensene.

Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen

Formålet med disse retningslinjene er å tydeliggjøre nasjonal arealpolitikk og sikre nasjonale og regionale interesser i 100-metersbeltet langs sjøen. Strandsoneforvaltningen skal bidra til en bærekraftig utvikling i tråd med FN's bærekraftsmål. Retningslinjene skal bidra til at det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser i strandsonen og at

unødvendig bygging langs sjøen unngås, jf. plan- og bygningsloven (pbl.) § 1-8. Strandsonen gir grunnlag for næring og bosetting langs kysten, og god arealplanlegging kan gi grunnlag for økt verdiskapning og flere lønnsomme arbeidsplasser. Kommunene må balansere disse interessene i planleggingen.

Retningslinjene utdyper plan- og bygningsloven og gir statlige føringer for kommunenes og fylkeskommunenes planlegging og saksbehandling. Retningslinjene skal bidra til en geografisk differensiering gjennom planleggingen. Retningslinjene er strengest der utbyggingspresset er stort, og verneverdiene er høyest. Hustadvika kommune faller inn under områder med mindre press på arealene.

Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning

Kommunene, fylkeskommunene og staten skal gjennom planlegging og øvrig myndighets- og virksomhetsutøvelse stimulere til, og bidra til reduksjon av klimagassutslipp, samt økt miljøvennlig energiomlegging. Planleggingen skal også bidra til at samfunnet forberedes på og tilpasses klimaendringene (klimatilpasning).

Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging (1995)

Formålet med disse rikspolitiske retningslinjene er å:

- a) Synliggjøre og styrke barn og unges interesser i all planlegging og byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven.
- b) Gi kommunene bedre grunnlag for å integrere og ivareta barn og unges interesser i sin løpende planlegging og byggesaksbehandling.
- c) Gi et grunnlag for å vurdere saker der barn og unges interesser kommer i konflikt med andre hensyn/interesser.

Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag (2014)

For å nå nasjonale mål for forvaltningen av de vernede vassdrag, må det særlig legges vekt på å gi grunnlag for å:

- a) unngå inngrep som reduserer verdien for landskapsbilde, naturvern, friluftsliv, vilt, fisk, kulturminner og kulturmiljø,
- b) sikre referanseverdien i de mest urørte vassdragene,
- c) sikre og utvikle friluftslivsverdien, særlig i områder nær befolkningskonsentrasjoner,
- d) sikre verdien knyttet til forekomster/områder i de vernede vassdragenes nedbørfelt som det er faglig dokumentert at har betydning for vassdragets verneverdi,
- e) sikre de vassdragsnære områdenes verdi for landbruk og reindrift mot nedbygging der disse interessene var en del av grunnlaget for vernevedtaket.

Andre viktige lover og retningslinjer:

- Planlegging og utbygging av fareområder langs vassdrag
- Retningslinjer for behandling av støy i arealplanleggingen
- Retningslinje for behandling av luftkvalitet i arealplanleggingen
- Folkehelsesloven
- Naturmangfoldloven
- Naturavtalen
- Forurensingsloven
- Vannressursloven
- Vannforskriften
- Kulturminneloven

- Veiloven
- Forurensingsloven
- Mineralressursloven
- Jordloven
- Skogbruksloven
- Retningslinje for behandling av støy (T-1442/2016) støy (T-1520) i arealplanlegging

10.2. Regionale planer og føringer

Regionale planer med mål for samfunns- og arealutvikling legges til grunn for dette planarbeidet. I denne sammenheng er særlig følgende planer og planer under arbeid relevante:

- Fylkesplan for Møre og Romsdal
- Regional delplan for attraktive byer og tettsteder
- Regional delplan for kulturminner
- Regional klima- og energiplan
- Regional delplan for folkehelse
- Regional plan for vassforvaltning for Møre og Romsdal vassregion
- Rammeplan for avkjørsler og differensiert byggegrense langs fylkesveg